

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पाचवे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

शुक्रवार, दिनांक ०९ डिसेंबर, २०१६ / अग्रहायण १८, १९३८ (शके)

(१) शालेय शिक्षण, क्रीडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्रशिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य, अल्पसंख्यांक विकास व वक्फ मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषध प्रशासन, संसदीय कार्य मंत्री		
(३) पर्यावरण मंत्री		
(४) पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ९८

राज्यात पहिली ते आठवीपर्यंत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना मध्यान्ह भोजन, पुस्तके व गणवेश देण्यासाठी करावयाची उपाययोजना

- (१) * २५२७३ श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात पहिली ते आठवीपर्यंत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शाळेत मध्यान्ह भोजन, पुस्तके व गणवेश व इतर सोयीसुविधा दिल्या जातात मात्र आठवीनंतर ह्या सोयीसुविधा बंद करण्यात येतात, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच राज्यात शाळाबाह्य विद्यार्थ्यांची संख्या ५० टक्क्यापेक्षा जास्त आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आठवीनंतरच्या विद्यार्थ्यांना या सोयीसुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच शाळाबाह्य विद्यार्थ्यांचा शोध घेऊन त्यांची शाळेत भरती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) सर्व शिक्षा अभियान व शालेय पोषण आहार या केंद्र पुरस्कृत योजना असून केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार इयत्ता १ ली ते ८ वीच्या विद्यार्थ्यांना लागू आहेत.

जानेवारी, २०१६ पर्यंत केलेल्या सर्वेक्षणामध्ये आढळून आलेल्या ७४९७१ शाळाबाह्य विद्यार्थ्यांपैकी ५०६८२ विद्यार्थ्यांना जवळच्या शाळेत प्रवेश देण्यात आलेला असून त्यांना विशेष प्रशिक्षण देण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तलासरी (जि.पालघर) तालुक्यात बुरशी लागलेल्या डाळीची खिचडी
खाल्याने विद्यार्थ्यांचे आरोग्य धोक्यात आल्याबाबत**

(२) * २५८७३ श्री.रविंद्र फाटक, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तलासरी (जि. पालघर) तालुक्यातील जिल्हा परिषद शाळेत पोषण आहार म्हणून बुरशी लागलेल्या डाळीची खिचडी दिली जात असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त बुरशी लागलेल्या डाळीची खिचडी खाल्याने विद्यार्थ्यांचे आरोग्य धोक्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) जिल्हा परिषद शाळा बोबापाडा, ता. तलासरी, जि.पालघर येथील ग्रामस्थांकडून शालेय पोषण आहार योजनेबाबत प्राप्त तक्रारीनुसार चौकशी केली असता, ३ किलो मसूरडाळीस बुरशी लागलेली आढळून आली. तथापि, आहारासाठी सदर मसूरडाळीचा वापर करण्यात आलेला नाही. याबाबत मुख्याध्यापकांना कारणे दाखवा नोटीस देण्यात आली आहे. तसेच खराब झालेल्या डाळीची नुकसान भरपाई मुख्याध्यापकाकडून वसूल करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कायम विनाअनुदानित शाळांमधील कायम शब्द वगळल्यानंतर शाळांमधील शिक्षकांना आता अनुदानाद्वारे वेतन मिळणार असल्याबाबत

(३) * २५५८० श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे, आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील कायम विनाअनुदानित शाळांमधील कायम शब्द वगळल्यानंतर सुमारे १३००/१४०० शिक्षकांना आता अनुदानाद्वारे वेतन मिळणार असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्याकरिता १६४ कोटी मंजूर केले असताना त्याची टिप्पणी संबंधित प्रशासनाने तयार केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दप्तर दिरंगाई करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय. अनुदानास पात्र घोषित करण्यात आलेल्या शाळांना सरसकट २० टक्के अनुदान देण्यास विहित अटी व शर्तीच्या अधिन राहून मान्यता देण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कोल्हापूर तसेच इतर जिल्ह्यातील साखरेचा
अतिरिक्त साठा करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(४) * २३५२३ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.आनंद ठाकूर, आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वस्तू अधिनियम कायद्यांतर्गत साखरेचा अतिरिक्त साठा करण्यास शासनाने निर्बंध घातल्याने माहे सप्टेंबर अखेरपर्यंत साखर उद्योगाकडे ३७ टक्के इतका साठा शिल्लक असणे आवश्यक असून जिल्हा पुरवठा विभागाकडून जिल्ह्यातील सर्वच सहकारी व खाजगी साखर कारखान्यांकडून साखर साठ्याची माहिती मागविण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नियमापेक्षा जास्तीचा साठा आढळून आल्यास संबंधित साखर कारखान्याच्या अध्यक्षसह संचालक तसेच कार्यकारी संचालक यांच्यावर फौजदारी स्वरूपाची कारवाई करण्याचे अधिकार जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांच्यासह प्रांताधिकारी व तहसिलदारांना देण्यात आले असतानाही कोल्हापूर जिल्ह्यातील कारखानदारांनी अतिरिक्त साखरसाठा केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीअंती किती साखर कारखान्यांच्या पदाधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२), (३) व (४) केंद्र शासनाने त्यांच्या दिनांक ८ सप्टेंबर, २०१६ च्या आदेशान्वये जीवनावश्यक वस्तू अधिनियम १९५५ (चा १०) मधील कलम ३ व साखर नियंत्रण आदेश १९६६ च्या खंड ५ नुसार साखर उत्पादकांवर सप्टेंबर, २०१६ व ऑक्टोबर, २०१६ या दोन महिन्याकरिता त्यांच्या वार्षिक उत्पादनाच्या अनुक्रमे ३७% व २४% मर्यादेपर्यंत साठा मर्यादा लागू केली आहे.

सदर आदेशानुसार राज्य शासनाने साखर आयुक्त, पुणे यांचेकडून साखर उत्पादकांकडे उपरोक्त महिन्यातील साखरेच्या साठ्याची माहिती घेऊन, साखर उत्पादकांना त्यांचा साखर साठा मर्यादेत ठेवण्याबाबत दक्षता घेण्याचे जिल्हा यंत्रणांना कळविले आहे.

दरम्यान राज्य शासनाने साखर उत्पादकांच्या साखरेची वाहतूक, खरेदीदारांची मागणी नसणे इ. कारणांचा विचार करून सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या सहमतीने केंद्र शासनाकडे सदर दिनांक ८ सप्टेंबर, २०१६ च्या साखर साठा मर्यादा आदेशास २ महिन्याची मुदतवाढ देण्याची विनंती केली आहे.

दरम्यान, मुंबई उच्च न्यायालयात या आदेशावर जनहित याचिकेद्वारे आव्हान दिले असून सद्यस्थितीत प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

**राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात पदव्युत्तर
विभागांमध्ये प्राध्यापकांची पदे रिक्त असल्याबाबत**

(५) * २५४७६ श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात ४३ पदव्युत्तर विभागांमध्ये ९८ प्राध्यापकांची मंजूर पदे रिक्त असल्याबाबत दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मंजूर रिक्त पदांच्या बदल्यात निम्मी रिक्त पदे भरण्याची शासनाने परवानगी दिलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मंजूर रिक्त पदांचा अनुशेष वाढल्यामुळे विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मंजूर सर्व रिक्त पदांचा अनुशेष त्वरीत पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात पदव्युत्तर विभाग व संचलित महाविद्यालय येथील प्राध्यापक-५३, सहयोगी प्राध्यापक-८९ व सहायक प्राध्यापक-१९२ अशी एकूण ३३४ मंजूरीत पदे आहेत. त्यापैकी प्राध्यापक-२४, सहयोगी प्राध्यापक-४६ व सहायक प्राध्यापक-६६ अशी एकूण १३६ पदे रिक्त आहेत.

- (२) होय, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण/२०१५ प्र.क्र.६४/२०१५, वित्तीय सुधारणा-१, दिनांक १५ जानेवारी, २०१६ नुसार संवर्गातील एकूण रिक्त पदांपैकी ५० टक्के पर्यंत पदे भरण्यास मुभा देण्यात आलेली आहे.
- (३) विद्यापीठात विविध शैक्षणिक विभागातील रिक्त शिक्षकांच्या पदांचा कार्यभार पूर्ण करण्यासाठी अंशदानात्मक शिक्षकांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होत नाही.
- (४) डिसेंबर २०१६ मध्ये रिक्त पदांपैकी ५०% पदे भरण्याबाबत विद्यापीठाकडून कार्यवाही अपेक्षित आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात क्रीडा संकुलाची कामे निधी अभावी प्रलंबित असल्याबाबत

- (६) * २५१८८ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे :
सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात सन १९९८ च्या क्रीडा धोरणानुसार ३५६ तालुका क्रीडा संकुलाची निर्मिती केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ३५६ क्रीडा संकुलापैकी ५० टक्के संकुलाची कामे पूर्ण झाली असून उर्वरित क्रीडा संकुलाचे बांधकाम निधी अभावी प्रलंबित आहे, हे खरे ही आहे काय,
- (३) असल्यास, ग्रामीण भागातील खेळाडुंना सोई सुविधा व प्रशिक्षक नसल्याने ग्रामीण भागातील खेळाडु चमक दाखवू शकत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, ग्रामीण भागातील खेळाडुंना प्रशिक्षण देण्यासाठी त्वरीत प्रशिक्षकांच्या नेमणुका व साहित्य उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

- (४) शासन निर्णय दिनांक ३१ जुलै, १९९७ व २६ मार्च, २००३ नुसार पूर्ण झालेल्या तालुका क्रीडा संकुल देखभाल दुरुस्तीसाठी (साहित्यासह) व कर्मचाऱ्यांचे मानधनासाठी प्रतिवर्षी रुपये ३.०० लक्ष दिले जातात. तसेच तालुका क्रीडा संकुलासाठी १ लिपिक, १ शिपाई, १ चौकीदार व २ क्रीडा मार्गदर्शक यांची मानधन तत्त्वावर नियुक्ती केली जाते.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

**मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना संकुलात विद्यार्थ्यांना
सोईसुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(७) * २४७७४ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना संकुलात असलेल्या जनतंत्राएपन व पत्रकारिता विभागात शिकणाऱ्या ३०० विद्यार्थ्यांसाठी केवळ ५० आसन क्षमतेची वर्गखोली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच ग्रंथालयाला स्वतंत्र जागा व ग्रंथपाल नाही म्हणून येथील विद्यार्थ्यांना पुस्तके उपलब्ध होत नाहीत व विविध भागातून शिक्षण घेण्यासाठी आलेल्या विद्यार्थ्यांना सशुल्क वसतिगृहाची सुविधाही विद्यापीठाकडून मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, विद्यार्थ्यांना वर्गखोल्या उपलब्ध करून देण्याबाबत, ग्रंथालयाला स्वतंत्र जागा व ग्रंथपालाची नियुक्ती करण्याबाबत तसेच विद्यार्थ्यांना सशुल्क वसतिगृहाची सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही, हे खरे नाही. संज्ञापन व पत्रकारिता विभाग विद्यानगरी परिसरातील (कलिना) येथे एकूण पाच पूर्ण वेळ दोन वर्षांचे अभ्यासक्रम एम.ए.(जनसंपर्क) या अभ्यासक्रमामध्ये ६०, एम.ए.(इलेक्ट्रॉनिक) या अभ्यासक्रमामध्ये २०, एम.ए.(फिल्म स्टडीज) या अभ्यासक्रमामध्ये २० आणि एम.ए.(टेलिव्हिजन स्टडीज) या अभ्यासक्रमामध्ये २० विद्यार्थ्यांची क्षमता आहे. विभागामार्फत १ वर्गखोली, १ कम्प्युटर लॅब आणि १ सेमीनार हॉल उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. सदर अभ्यासक्रमात जवळपास ६०% प्रात्यक्षिक व ४०% लेखी अभ्यासक्रम वर्गामध्ये शिकविले जातात. सदर पाच पदव्युत्तर अभ्यासक्रम ह्या तीन खोल्यामध्ये शिफ्टच्या वेळापत्रकाप्रमाणे शिकविले जातात.

(२) नाही, हे खरे नाही. मुंबई विद्यापीठामध्ये विद्यापीठ ग्रंथालय उपलब्ध असून कलिना कॅम्पसमध्ये जवाहरलाल नेहरु ग्रंथालय व फोर्ट कॅम्पसमध्ये राजाबाई टॉवर ग्रंथालय विद्यार्थ्यांच्या सोयीसाठी उपलब्ध आहे. दोन्ही ग्रंथालयात मिळून ७०० विद्यार्थी बसू शकतात. विद्यापीठाच्या नियमानुसार वसतिगृहात विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला जातो. प्रत्येक विभागासाठी विद्यार्थी संख्या निश्चित केली जाते. तसेच पूरक प्रमाणात विद्यार्थ्यांना वसतिगृहामध्ये प्रवेश मिळण्याकरिता नवीन वसतिगृह बांधण्यात येत आहे.

(३) स्वतंत्र ग्रंथालयासाठी जागा उपलब्ध करण्यासाठी विद्यापीठ प्रयत्नशील आहे. तसेच पूरक प्रमाणात विद्यार्थ्यांना वसतिगृहामध्ये प्रवेश मिळण्याकरिता नवीन वसतिगृह बांधण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यासाठी स्वतंत्र क्रीडा अधिकारी कार्यालय सुरु करण्याबाबत

(८) * २३४८८ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्याचे विभाजन दिनांक १४ ऑगस्ट, २०१४ रोजी होऊन नवीन पालघर जिल्हा निर्माण करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवीन पालघर जिल्ह्यासाठी स्वतंत्र क्रीडा अधिकारी कार्यालय सुरु करण्याच्यादृष्टीने पदनिर्मितीचा प्रस्ताव उच्चस्तर समितीच्या मान्यतेसाठी माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये सादर करण्यात आले असल्याचे सभागृहात दिनांक २० जुलै, २०१६ रोजी उपस्थित केलेल्या विशेष उल्लेखाच्या सुचनेसंदर्भात मा.क्रीडा व युवक कल्याण मंत्री यांचेकडून त्यांच्या दिनांक ७ सप्टेंबर, २०१६ रोजीच्या पत्रान्वये लोकप्रतिनिधींना कळविण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, एकूण किती पदांचा प्रस्ताव, उच्चस्तर समितीकडे सादर करण्यात आला व सदर प्रस्तावास प्रस्तुत समितीने मंजूरी केव्हा दिली व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) तसेच त्याबाबतची सद्यस्थिती काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) होय,
 (३) व (४) पालघर जिल्हा क्रीडा अधिकारी कार्यालयासाठी पदमंजूरीचा प्रस्ताव आगामी उच्चस्तर समितीच्या बैठकीत विचारार्थ ठेवण्यात येत आहे.

देऊळगांवराजा (जि.बुलढाणा) वाढीव पाणीपुरवठा योजनांना निधी देण्याबाबत

(९) * २५८०९ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६१८७ ला दिनांक १५ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र सुजल निर्मल अभियानांतर्गत देऊळगांवराजा (जि.बुलढाणा) वाढीव पाणीपुरवठा योजना मंजूर असून मंजूर निधीपैकी ६,४०,४१,०००/- एवढा निधी प्राप्त झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उर्वरित कामाकरिता लागणारा शिल्लक निधी प्राप्त झाला नसल्यामुळे काम अर्धवट अवस्थेत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, शिराळा धरणातील व सावखेड भोई धरणातील पाणी १०० टक्के संपले असून उक्त धरणास निधी मंजूर होऊन उपयोगिता प्रमाणपत्र देण्यात आलेले असतानाही उर्वरित निधी प्राप्त झालेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर निधी प्राप्त न होण्याची कारणे काय आहेत व उर्वरित निधी कधीपर्यंत प्राप्त होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) देऊळगांवराजा नगर परिषदेच्या शहर पाणी पुरवठा योजनेकरिता रुपये ११८९.५५ लक्ष इतके अनुदान अनुज्ञेय असून त्यापैकी रुपये १००६.०४ लक्ष इतके अनुदान वितरित करण्यात आलेले आहे. योजनेचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(३) शिराळा धरण प्रकल्पात आजमितीस ९०.९२% तसेच सावखेड भोई धरणात ७२.७५% पाणीसाठा उपलब्ध आहे.

(४) सदर योजनेच्या अनुज्ञेय अनुदानापैकी ९०% अनुदान वितरित केले असल्याने प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई विद्यापीठाच्या विविध महाविद्यालयांतील मुलींसाठी
मोफत बस प्रवास योजना राबविण्याबाबत**

(१०) * २५३५३ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठाच्या अंतर्गत येणाऱ्या विविध महाविद्यालयांतील मुलींना पदवी व पदव्युत्तरपर्यंत शिक्षणासाठी मोफत बस प्रवास योजनेकडे विद्यापीठांसह महाविद्यालयांनीही दुर्लक्ष केल्याने २ वर्षांपासून हजारो मुली मोफत प्रवास सवलत योजनेपासून वंचित राहिल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेची माहिती महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी कल्याण विभागानेही माहिती दिली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असलेल्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच ही योजना तात्काळ राबविण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मेटफॉर्मिन हायड्रोक्लोराईड औषधाची बेकायदेशीर निर्मिती व औषधांचा
साठा करणाऱ्या कंपन्यांवर कारवाई करण्याबाबत**

(११) * २५६५२ श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मेटफॉर्मिन हायड्रोक्लोराईड या औषधाची बेकायदेशीर निर्मिती व औषधांचा साठा केल्याचे तसेच या औषधाचे उत्पादन व विक्री परवान्याविना करित असल्याने एफडीएच्या गुप्तचर विभागाने पाताळ गंगा येथील बॅनबेरी लि.तसेच दि फार्मास्युटीकल प्रॉडक्ट्स ऑफ इंडिया लि., तारापूर या दोन कंपन्यांवर छापा टाकून ४५ ते ५० लाख रुपयांचा औषधांचा साठा जप्त केल्याचे दिनांक ८ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या दोन्ही कंपन्यांमध्ये बेकायदेशीरपणे अन्य कोणत्या औषधांचे उत्पादन व साठा करण्यात येत आहे वा आला होता, याबाबतचा तपास पूर्ण झाला आहे काय,

(३) असल्यास, बेकायदेशीररित्या औषधांचे उत्पादन व साठा या दोन्ही कंपन्या करीत असतानाही त्यांचे विरोधात कारवाई करून या कंपन्यांवर कारवाई न करणाऱ्या एफडीएच्या संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध तसेच दोन्ही कंपन्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) अन्न व औषध प्रशासनाच्या गुप्तवार्ता विभागाच्या पथकाद्वारे दि. ०३/०९/२०१६ रोजी मे. दि. फार्मास्युटीकल्स प्रॉडक्ट्स ऑफ इंडिया, एम.आय.डी.सी, तारापुर, बोईसर व मे. बॅनबेरी लिमिटेड, पाताळगंगा, एम.आय.डी.सी, जि. रायगड या दोन्ही पेढ्यांची तपासणी करण्यात आली. या दोन्ही पेढ्यांना मेटफॉर्मिन हायड्रोक्लोराईड या मुलभूत औषधी द्रव्याचे उत्पादन करण्याची अनुमती आहे. तपासणीच्यावेळी मे. बॅनबेरी लि. या पेढीस मेटफॉर्मिन हायड्रोक्लोराईड या मुलभूत औषधी द्रव्याचे उत्पादन करण्याची अनुमती दिनांक ०४/०८/२०१६ रोजी मंजूर असून पेढीने त्यापूर्वीच मेटफॉर्मिन हायड्रोक्लोराईडचे माहे जुलै, २०१६ मध्ये उत्पादन करून त्याचे वितरण केल्याचे निदर्शनास आले. तपासणीच्या वेळी निदर्शनास आलेल्या त्रुटीच्या आधारे मे. बॅनबेरी लि. या पेढीने पेढीस मंजूर उत्पादन दिनांकाआधीच उत्पादित केलेला मेटफॉर्मिन हायड्रोक्लोराईड या मुलभूत औषधी द्रव्याच्या ११ बॅचेसचा एकूण अंदाजे २२ टन साठा किंमत रूपये ४४ लाख जप्त न करता प्रतिबंधित करण्यात आला.

(२) या प्रकरणी तपासणीच्या वेळी निदर्शनास आलेल्या त्रुटी व अनियमिततेबाबत दिनांक २५/१०/२०१६ रोजी पेढ्यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आलेली आहे. पेढ्यांचे उत्तर प्रतिक्साधीन आहे. स्पष्टीकरण प्राप्त झाल्यावर त्यांना वैयक्तिक सुनावणीची संधी देऊन नियमानुसार योग्य ती कारवाई करण्यात येईल.

या दोन्ही कंपन्यांमध्ये इतर कोणत्याही औषधांचे बेकायदेशीररित्या उत्पादन करण्यात येत असल्याचे तपासणीच्या वेळी प्रशासनाच्या निदर्शनास आलेले नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अन्न व औषध द्रव्ये विभागाने कोट्यवधी रुपयांची
बनावट औषधे जप्त केल्याबाबत**

(१२) * २३६४९ श्री.किरण पावसकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात वेगवेगळ्या रोगांना हमखासपणे बरे करणारी आश्चर्यकारक औषधे किंवा इंग्रजीमध्ये वंडर ड्रग्स म्हणून त्याची माध्यमात तसेच वृत्तपत्रात जाहिरात करून जनतेला फसवित असल्याबाबत राज्याच्या अन्न व औषध द्रव्ये विभागाने माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान बनावट औषधे जप्त केली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त शासनाने चौकशी करून किती कंपन्यांवर कारवाई केली आहे तसेच आतापर्यंत किती रुपयांची औषधे जप्त करण्यात आली आहेत,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) राज्यात जाहिरातीच्या माध्यमातून विकण्यात येत असलेल्या आणि आरोग्यावर विपरीत परिणाम करणा-या औषधी संदर्भात अन्न व औषध प्रशासनाने ८० कंपन्यांवर कारवाई करून सुमारे १ कोटी ५२ लाख रुपयांची २६३ प्रकारची विविध औषधे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये जप्त केली आहेत. सदर प्रकरणी संबंधिताना प्रशासनातर्फे कारणे दाखवा नोटीस पाठविण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने पुढील कारवाई करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासकीय प्राथमिक व माध्यमिक शाळेतील वर्ग व तुकड्या

अनुदानास पात्र म्हणून घोषित केल्याबाबत

(१३) * २६०२१ श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळेतील वर्ग व तुकड्या अनुदानास पात्र म्हणून दिनांक १ व २ जुलै, २०१६ रोजी घोषित केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पात्र केलेल्या या शाळेतील वर्ग व तुकड्यांना सदर शासन आदेशामध्ये कोणताही अनुदान टप्पा नमूद केलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, या शासन आदेशामध्ये दुरुस्ती करून या शाळा व तुकड्यांना अनुदान देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

- (२) व (३) अनुदानास पात्र घोषित करण्यात आलेल्या शाळा व तुकड्यांना सरसकट २० टक्के अनुदान देण्यासंदर्भात सकारात्मक कार्यवाही सुरु आहे.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चिपळूण (जि.रत्नागिरी) येथे शिक्षकांच्या समायोजनामध्ये झालेली अनियमितता
(१४) * २६०८९ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चिपळूण (जि.रत्नागिरी) तालुक्यात शालेय पोषण आहार, शिक्षकांची प्रलंबित असलेली वैद्यकीय देयके आणि चुकीच्या पद्धतीने रत्नागिरी तालुक्यात समायोजन बदलीत शिक्षकांना नियुक्त्या दिल्या प्रकरणी शिक्षण विभागाचे प्रमुख म्हणून शिक्षणाधिकारी यांची जबाबदारी असल्याने रत्नागिरी जिल्हापरिषदेचे शिक्षणाधिकारी यांच्या कारभाराची चौकशी करावी अशी मागणी जिल्हापरिषद, उपाध्यक्ष यांनी केल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) जिल्हास्तरावर २५ परिपूर्ण वैद्यकीय देयके प्राप्त झाली असून देयके मंजूरीबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

समायोजन प्रक्रिया संपूर्ण राज्यात करण्यात आली असून याबाबत काही सूचना प्राप्त झाल्या आहेत.

शालेय पोषण आहार योजनेतर्गत पुरविण्यात आलेल्या धान्यादी मालाच्या नमूऱ्यांची तपासणी प्रयोगशाळेत केली असता नमूने विहित दर्जाची मानके पूर्ण करत असल्याचा प्रयोगशाळा अहवाल प्राप्त झाला आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

**मुंबईतील मिठी नदी दुषित करणाऱ्या अनधिकृत
कारखान्यांवर कारवाई करण्याबाबत**

(१५) * २३८८६ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील मिठी नदी दुषित करणाऱ्या अनधिकृत कारखान्यांवर महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत मिठी नदीच्या प्रदुषणास जबाबदार असलेल्या ९७ कारखान्यांवर उत्पादन बंद करण्याचे आदेश बजावण्याची कार्यवाही करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर ९७ कारखान्यांचे उत्पादन सद्यस्थितीतही सुरुच असून शासनाने कोणतीच कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या कारखान्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रदुषणकारी ९७ कारखान्यांपैकी ६१ कारखान्यांचा विद्युत पुरवठा बंद करण्यात आला असून उत्पादनामध्ये बदल केल्यामुळे ९ कारखान्यांचा विद्युत पुरवठा पुनश्च चालू करण्यात आलेला आहे. त्याचप्रमाणे २७ कारखाने स्थलांतरित/भाडे तत्वावर स्थलांतरित झाले आहेत

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मराठवाड्यात पाणीपुरवठा करणारी वॉटर ग्रीड
योजना राबविण्याचा घेतलेला निर्णय**

(१६) * २४७२५ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दुष्काळग्रस्त मराठवाड्याची पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाईतून कायमस्वरूपी मुक्तता करण्यासाठी गावे व शहरांना बंद पाईपलाईनद्वारे पाणीपुरवठा करणारी वॉटर ग्रीड योजना राबविण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत सविस्तर विकास आराखडा (डीपीआर) तयार करून निविदा प्रक्रिया पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर योजनेचा पूर्व व्यवहार्यता अहवाल तयार करण्यासाठी मा.मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यातील शाळांना पोषण आहाराचे अनुदान देण्याबाबत

(१७) * २४६८३ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यातील शाळांना तब्बल पाच महिन्यांपासून पोषण आहाराचे अनुदानच देण्यात आले नसल्यामुळे मुख्याध्यापक-शिक्षक यांना गावातल्या दुकानदारांकडून उधारीवर साहित्य खरेदी करून विद्यार्थ्यांना आहार द्यावा लागत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शाळांना पोषण आहाराचे अनुदान व स्वयंपाकी, मदतनीस यांचे मानधन अदा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) अन्न शिजविण्यासाठीचा माहे जुलै, २०१६ पर्यंतचा निधी व स्वयंपाकी तथा मदतनीस यांचे माहे सप्टेंबर, २०१६ पर्यंतचे मानधन जिल्हास्तरावरून थेट शाळास्तरावर वितरीत करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ जिल्ह्यात विद्यार्थ्यांना मौलाना आझाद आर्थिक विकास
मंडळाकडून विविध प्रस्ताव प्रलंबित असल्याबाबत**

(१८) * २५०८२ श्री.ख्वाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौलाना आझाद अल्पसंख्यांक आर्थिक विकास महामंडळाद्वारे शैक्षणिक व व्यवसायाकरिता कर्ज देण्यात येते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यवतमाळ जिल्ह्यातील सन २०१० ते २०१६ यादरम्यानचे अल्पसंख्यांक समाजाच्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक कर्ज, मुदत कर्ज देण्याचे प्रस्ताव प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, त्याची संख्या आणि कारणे काय आहेत, तसेच जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांचे कर्जाअभावी शैक्षणिक नुकसान होवू नये म्हणून सदर विद्यार्थ्यांचे प्रस्ताव निकाली काढणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) व (३) नाही.

सन २०१०-११ मध्ये २३, सन २०११-१२ मध्ये ७, सन २०१२-१३ मध्ये १७ सन २०१३-१४ मध्ये ३६, सन २०१४-१५ मध्ये २६ व सन २०१५-१६ मध्ये ४० याप्रमाणे एकूण १४९ शैक्षणिक कर्जांचे प्रस्ताव प्राप्त झाले होते. सन २०१५-१६ मधील एका प्रकरणी कर्जाची आवश्यकता नसल्याचे विद्यार्थ्यांने कळविले तसेच एका प्रकरणी चुकीची माहिती आढळून आल्यामुळे ही दोन प्रकरणे वगळता उर्वरित १४७ प्रकरणात कर्ज रक्कम वितरीत करण्यात आली आहे. सन २०११-१२ ते सन २०१३-१४ या कालावधीमध्ये मुदत कर्ज योजनेतर्गत अर्ज स्विकारण्यात आले नव्हते. सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षामध्ये यवतमाळ जिल्ह्यातील ४७ प्रस्तावांची लॉटरी पध्दतीने निवड करण्यात आली होती. यापैकी १६ प्रस्तावांतर्गत वैधानिक दस्तऐवज व आगाऊ दिनांकित धनादेशांची पूर्तता झाली असून त्यापैकी ८ प्रकरणी रक्कम वितरीत करण्यात आली आहे. उर्वरित ८ पैकी १ प्रस्ताव अपात्र असल्याने रद्द केला असून सात प्रस्तावांमध्ये त्रुटी आढळून आल्यामुळे सदरील प्रस्ताव प्रलंबित आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर सेवेत आलेल्या सर्वच शिक्षकांना
जुनी निवृत्ती वेतन योजना लागू करण्याबाबत**

(१९) * २३७९१ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५९२९ ला दिनांक २२ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळेत दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर सेवेत आलेल्या शिक्षक कर्मचाऱ्यांना नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना रद्द करून जुनी निवृत्ती वेतन योजनेबाबत पुनर्विचार व्हावा, या मागणीसाठी महाराष्ट्र राज्य शिक्षक संघटना व राज्यातील विविध शिक्षक संघटनांकडून दिनांक २ सप्टेंबर, २०१६ रोजी राज्यव्यापी संप तसेच दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास संपुर्ण महाराष्ट्रात कर्मचाऱ्यांकडून जुनी निवृत्ती वेतन योजना लागू करण्याच्या मागणीस्तव मोर्चे काढण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील शिक्षकांबरोबरच दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर सेवेत रुजू झालेल्या व सध्या कृषि, पाटबंधारे, वन, आरोग्य, पोलीस इत्यादी विविध शासकीय विभागात वर्ग १ ते ४ च्या स्तरावर काम करणाऱ्या सर्व कर्मचाऱ्यांनाही जुनी निवृत्ती योजना लागू करणेबाबत "एकच मिशन-जुनी निवृत्तीवेतन" हे ध्येय घेऊन नविन परिभाषित निवृत्ती वेतन योजनेविरुद्ध गत वर्षापासून सातत्याने आंदोलनाचा पवित्रा घेण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर सेवेत आलेल्या शिक्षक कर्मचाऱ्यांचे भविष्य निर्वाह निधीचे खाते उघडण्यात येवून त्यांच्या खात्यावर त्यांची देय होणारी रक्कम जमा करण्याची कार्यवाही उपसचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मुंबई यांचेकडील पत्र जा.क्र.अनियो-३४१५/प्र.क्र.२२६/टीएनटी-६, दिनांक ११/१२/२०१५ अन्वये सुरु आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शिक्षक-शिक्षकेतर व अन्य कर्मचाऱ्यांचे वेतनातून नविन परिभाषित निवृत्ती वेतन योजनेची होणारी कपात त्वरीत बंद करून अंशदायी योजनेतर्गत आजपर्यंत करण्यात आलेल्या कपातीचा कोणताही हिशोब वा पावत्या दिल्या जात नसल्याने तो मिळावा आणि जुन्या योजनेबाबत पुनर्विचार होत नाही, तोपर्यंत मासिक दोन कपातीऐवजी एकच कपात केली जावी अशीही मागणी करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, जुनी निवृत्ती वेतन योजना लागू करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे ही खरे आहे.

(३) नाही, ज्या अनुदानित संस्थामध्ये शिक्षक/शिक्षकेतर पदासाठी १००% अनुदान देण्यात येते व ज्याची नियुक्ती दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर झाली आहे. त्यांना दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१० च्या या विभागाच्या शासन निर्णयान्वये परिभाषित अंशदायी निवृत्ती वेतन योजना लागू केली असून, ज्या कर्मचाऱ्यांची त्यांच्या हिश्याची वर्गणी कपात करण्यात येत नव्हती ती कपात सुरु करण्याबाबत व त्यांची अंशदानाची वर्गणी कपात करण्याचे थांबविण्यात आले होते, ती कपात करणेबाबत दिनांक ११/१२/२०१५ च्या पत्रान्वये सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) होय, हे ही खरे आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईत बांधकाम व्यावसायिकांकडून ग्राहकांची होत असलेली फसवणूक

(२०) * २३८६७ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील बांधकाम व्यावसायिकांकडून सर्वसामान्य ग्राहकांना घरांचा ताबा व भोगवटा प्रमाणपत्र देण्यास टाळाटाळ होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईत बांधकाम व्यावसायिकांविरोधात इमारतीला भोगवटा प्रमाणपत्र नसणे, क्षेत्रफळ कमी असणे, निकृष्ट दर्जाच्या सुविधा पुरविणे आदी विविध फसवणुकी संदर्भातील तब्बल अडीच लाखाहून अधिक तक्रारी ग्राहक वाद आयोगाकडे आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुसार ग्राहकांची फसवणूक करणाऱ्या विकासकांवर कारवाई करून सर्वसामान्य ग्राहकांना प्रकल्पाच्या कालमर्यादेत घरे मिळण्याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

(उत्तर आले नाही.)

मुख्यमंत्री पेयजल योजना सुरु करण्याबाबत

(२१) * २३४९५ श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.जयंत पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.नारायण राणे : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्रामीण भागातील वाड्या, वस्त्यांमधील पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने सन २०१६-१७ ते २०१९-२० या चार वर्षांच्या कालावधीसाठी मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजना राबविण्याचे ठरविण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजना या कार्यक्रमासाठी १ हजार १०० योजना राबविण्यासाठी रुपये २ हजार ५०० कोटी इतक्या निधीची आवश्यकता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुख्यमंत्री पेयजल योजनेअंतर्गत दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१६ पर्यंत विभागवार किती योजना सुरु करण्यात आल्या वा मंजूरी देण्यात आल्या आहेत, त्याकरिता किती खर्च करण्यात आला,

(४) असल्यास, या योजनेतून एकही काम झालेले नसून ग्रामीण भागात पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यासाठी तसेच सदरहू योजनेची विनाविलंब अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

केंद्र शासनाने राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत निधी वितरण बंद केलेले नसून काही अपवाद वगळता नवीन योजना घेण्यास मनाई केलेली आहे. त्यामुळे राज्य शासनाने राज्यातील ग्रामीण जनतेस शुध्द व पुरेसे पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने दिनांक ७ मे, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये "मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम" राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर कार्यक्रमांतर्गत सन २०१६-१७ ते २०१९-२० या ४ वर्षांच्या कालावधीत १००३ योजना नव्याने राबविण्याचे, बंद पडलेल्या ८३ प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजना पुनरुज्जीवित करण्याचे व ५३१ प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजनांची देखभाल दुरुस्ती प्रस्तावित आहे.

मा.मंत्री (पाणीपुरवठा व स्वच्छता) यांचे अध्यक्षतेखालील समितीच्या दिनांक ३० ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या बैठकीत परिशिष्ट-अ मधील नव्याने घ्यावयाच्या सर्व नळ पाणीपुरवठा योजनांच्या व्यवहार्यता तपासणी अहवालाना तत्त्वतः मंजूरी देण्यात आली आहे.

तसेच खालील ०८ नळ पाणीपुरवठा योजनांना अंतिम प्रशासकीय मंजूरी देण्यात आली आहे.

अ.क्र.	योजना	किंमत (रु.लक्ष)
१	जालना जिल्ह्यातील १७६ गांवे प्रादेशिक ग्रीड नळ पाणीपुरवठा योजना	२३४४१.२९
२	मौ.रनाळा-येरखेडा (ता.कामटी, जि.नागपूर) प्रादेशिक नळ पाणीपुरवठा योजना	१७८६.३६
३	बल्लारपूर तालुक्यातील १८ गांवे (जि.चंद्रपूर) प्रादेशिक ग्रीड नळ पाणीपुरवठा योजना	३५७८.०६
४	मूल तालुक्यातील २४ गांवे (जि.चंद्रपूर) प्रादेशिक ग्रीड नळ पाणीपुरवठा योजना	४६००.००
५	मौ.तळोधी-बाळापूर (ता.नागभिड, जि.चंद्रपूर) नळ पाणीपुरवठा योजना	५८४.६८
६	मौ.चापानेर व २ गांवे (ता.कन्नड, जि.औरंगाबाद) प्रादेशिक नळ पाणीपुरवठा योजना	५८३.१२
७	मौ.मांजरी (ता.हवेली, जि.पुणे) नळ पाणीपुरवठा योजना	४१७०.०४
८	मौ.फुरसुंगी-उरुळी देवाची (ता.हवेली, जि.पुणे) नळ पाणीपुरवठा योजना	७२८८.०७
	एकूण	४६०३१.६२

याव्यतिरिक्त प्रधान सचिव (पाणीपुरवठा व स्वच्छता) यांचे अध्यक्षतेखालील तांत्रिक समितीद्वारे परिशिष्ट-अ मधील नव्याने घ्यावयाच्या १४ नळ योजनांना व परिशिष्ट-ब मधील पुनरुज्जीवित करावयाच्या ०८ प्रादेशिक योजनांना मान्यात देण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड जिल्हा परिषदेंतर्गत प्राथमिक व माध्यमिक
शाळा इमारत बांधकामासाठी निधी मिळण्याबाबत**

(२२) * २३४८७ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्हा परिषदेंतर्गत प्राथमिक व माध्यमिक शाळा इमारती निजामकालीन असल्याने अनेक इमारती धोकादायक आणि मोडकळीस आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बीड जिल्हा परिषद यांनी १३० प्राथमिक शाळेतील १६६ वर्ग खोल्या यांचे नवीन बांधकाम, ४६९ वर्ग खोल्यांची दुरुस्तीसह रुपये ९३ कोटी खर्चाचा प्रस्ताव शासनाला पाठविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, बीड जिल्ह्यातील शालेय इमारतीचे नवीन बांधकाम व दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्धतेसाठी व जिल्हा परिषद, बीड यांनी पाठविलेल्या प्रस्तावाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

प्राथमिक २५७६ शाळांपैकी ३३८ शाळा इमारती मोडकळीस आल्या आहेत. माध्यमिक ६८ शाळांपैकी २५ शाळा इमारती मोडकळीस आल्या आहेत.

(२) अंशतः खरे आहे.

प्राथमिक शाळा वर्गखोल्या दुरुस्तीसाठी ९३ कोटीच्या खर्चास मंजूरीचा प्रस्ताव विचाराधीन आहे.

(३) बीड जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळांची नवीन बांधकामे, दुरुस्ती इ. कामासाठी सर्व शिक्षा अभियान अंतर्गत व जिल्हा वार्षिक योजनेंतर्गत निधी मंजूर झाला आहे. तसेच माध्यमिक शाळा नवीन बांधकामासाठी जिल्हा वार्षिक योजनेंतर्गत निधी मंजूर झाला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी येथील धान्य गोदामातून धान्य वाटपात झालेला गैरव्यवहार

(२३) * २५४९४ श्री.रामराव वडकते, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी तहसिल कार्यालयामार्फत गोदामातून रेशन दुकानांसाठी वाटप केल्या जाणाऱ्या गहू व तांदूळ या धान्याच्या वाटपामध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हजारो क्विंटल धान्याच्या गैरव्यवहारप्रकरणी तहसिलदारांना निलंबित करण्यात यावे व जिल्हा पुरवठा अधिकाऱ्यांची बदली करण्यात यावी असा प्राथमिक अहवाल परभणी जिल्हाधिकाऱ्यांनी विभागीय आयुक्तांकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या अहवालानुसार शासनाने दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) पुरवठा आयुक्त कार्यालय, मुंबई यांच्या पथकाने केलेल्या गोदाम तपासणी अहवालानुसार सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेतर्गत वितरीत करावयाच्या सुमारे १९१४१.८ क्विंटल अन्नधान्याचा परभणी येथील शासकीय गोदामातून अपहार झाल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये निदर्शनास आली आहे.

(२), (३) व (४) सदर प्रकरणात गु.र.नं. ३०५/२०१६ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून एकूण १० आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. तसेच सदर प्रकरणी श्री.अनिल आंबेराव, गोदामपाल परभणी, श्री.सि.बी.पांचाळ, नायब तहसिलदार (पुरवठा) परभणी, श्री.संतोष रुईकर, तहसिलदार, परभणी यांना निलंबित करण्यात आले आहे. सदर प्रकरणाचा पुढील तपास सुरु आहे.

मूल (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील औद्योगिक विकास महामंडळाच्या परिसरातील ग्रेटा पॉवर प्लॅन्टच्या टॉयर भुकटीमुळे होत असलेले प्रदूषण

(२४) * २५२१४ प्रा.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मूल (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील औद्योगिक विकास महामंडळाच्या परिसरातील ग्रेटा पॉवर प्लॅन्टच्या टॉयर भुकटीमुळे प्रदूषण निर्माण होत असल्याचे दिनांक ८ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कंपनीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) व (२) अंशतः खरे आहे. विचाराधीन क्षेत्रात घेतलेले हवेचे नमुने पृथःकरण अहवालानुसार विहित मर्यादेपेक्षा जास्त असल्यामुळे सदर कंपनीस रितसर "कारणे दाखवा नोटीस" बजावून पुढील कार्यवाहीची तजवीज ठेवली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अतिरिक्त शिक्षकांच्या समायोजनाबाबत

(२५) * २४८२६ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.कपिल पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील अतिरिक्त शिक्षकांच्या समायोजनेत पारदर्शकता आणण्यासाठी शासनाने शिक्षकांच्या रिक्त पदांचा आढावा घेण्याचे काम सुरु केल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, माहे ऑगस्ट, २०१५ च्या शासन निर्णयानुसार शिक्षण विभागातर्फे नव्या संच मान्यतेनुसार शिक्षक समायोजनेची प्रक्रिया सुरु करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ज्या शासन निर्णयानुसार संचमान्यता ठरविण्यात येत आहे त्यामध्ये त्रुटी असल्याने समायोजन योग्य ठरणार नसल्याने राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शाळा मुख्याध्यापकांनी या समायोजनेच्या प्रक्रियेवर बहिष्कार घातल्याचे दिनांक १ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यातील शिक्षकांच्या रिक्त पदांचा आढावा घेण्याचे काम पूर्ण झाले असल्यास शासनाने शिक्षक समायोजन प्रक्रियेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे

(३) व (४) सन २०१५-१६ नुसार संचमान्यतेची कार्यवाही पूर्ण झाली असून जिल्हास्तर शिक्षक समायोजनाबाबत कार्यवाही करण्यात आली आहे. तसेच सन २०१६-१७ ची संचमान्यता करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यामधील सर्व शाळांना संगणक प्रणालीत बॉस प्रणालीचा वापर करण्याबाबत

(२६) * २३९१७ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शाळांमध्ये संगणकावर माहिती व तंत्रज्ञान (आयसीटी) विषय शिकविण्यासाठी मायक्रोसॉफ्ट कंपनीची खर्चिक ऑपरेटींग सिस्टीम व सॉफ्टवेअर वापरण्याऐवजी "भारत ऑपरेटींग सिस्टीम सोल्युशन्स" (बॉस) या प्रणालीतील सॉफ्टवेअर वापरावे असे केंद्र शासनाचे स्पष्ट निर्देश दिले असूनही त्याचे पालन झाले नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बॉस हे प्रणालीतील सॉफ्टवेअर वापरल्यास शेकडो कोटींची बचत झाली असती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यामधील सर्व शाळांना बॉस या प्रणालीचा वापर करणे बंधनकारक करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई विभागातील ११ वी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेतील गोंधळाबाबत

(२७) * २५६९६ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील विभागातील ११ वी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेतील त्रुटीमुळे व प्रवेश न मिळण्याच्या भितीमुळे मुंबईतील गरीब विद्यार्थ्यांना विनाअनुदानित महाविद्यालयांमध्ये प्रवेश घ्यावा लागला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, परिणामी अनुदानित महाविद्यालयांच्या तुकड्या कमी झाल्या, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधित विद्यार्थ्यांना संपूर्ण शुल्क माफीची सवलत देण्याबाबत तसेच प्रवेश प्रक्रियेतील त्रुटी दूर करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे, कल्याण, नवी मुंबई आणि पनवेल शहरातील भेसळयुक्त मावा आणि खवा विक्रेत्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(२८) * २३५३८ श्री.संजय दत्त : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे, कल्याण, नवी मुंबई आणि पनवेल शहरात सुमारे तीन हजार किलो मावा आणि खवा तसेच भेसळयुक्त बर्फीचा साठा असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार राज्यात भेसळयुक्त मावा आणि खवा विक्रेत्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) अन्न व औषध प्रशासनाद्वारे सणासुदीच्या दिवसात माहे सप्टेंबर, २०१६ ते ऑक्टोबर, २०१६ या कालावधीत नियमित तपासणी मोहिमेअंतर्गत ठाणे, कल्याण, नवी मुंबई आणि पनवेल शहरात खवा/मावा या अन्नपदार्थांचे १३ नमुने तपासणीसाठी घेऊन भेसळीच्या संशयावरून रुपये ४,८९,०९०/- इतक्या किंमतीचा १३५२४ किलो मावा जप्त करण्यात आला. तसेच बर्फी या अन्नपदार्थांचे ११ नमुने तपासणीसाठी घेऊन भेसळीच्या संशयावरून रुपये ६,१२,९४०/- इतक्या किंमतीचा २९६८ किलो बर्फीचा साठा जप्त करण्यात आला.

(२) मावा या अन्न पदार्थांच्या तपासणीसाठी घेतलेल्या १३ अन्न नमुन्यांचे विश्लेषण अहवाल प्रतिक्षाधीन आहे.

स्पेशल बर्फी या अन्न पदार्थांच्या तपासणीसाठी घेतलेल्या ११ अन्न नमुन्यांपैकी २ नमुने मानदाप्रमाणे घोषित करण्यात आले आहेत तर उर्वरित ०९ नमुन्यांचे विश्लेषण अहवाल प्रतिक्षाधीन आहेत.

विश्लेषण अहवाल प्राप्त होताच पुढील कारवाई घेण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौ.कलमपाडा (ता.मोखाडा, जि.पालघर) येथील
 रहिवाशांना शिधापत्रिका देण्याबाबत**

(२९) * २५७४८ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे कलमपाडा (ता.मोखाडा, जि.पालघर) येथे दिनांक ३ ऑगस्ट, २०१६ रोजी भुकबळी झालेल्या अडीच वर्षे वयाच्या सागर वाघ याच्या आईवडिलांना शासनाने शिधापत्रिका दिलेली नसल्याचे दिनांक ३ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच पालघर जिल्ह्यात असलेल्या सॅम-अतितित्र १४५६ आणि मॅम तीव्र ५८६७ कुपोषित बालकांच्या अनेक आईवडिलांना शासनाने शिधापत्रिका दिलेली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले आहे, त्याअनुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही. कै.सागर शिवा वाघ यांचे वडील श्री. शिवा धोंडू वाघ यांचे नाव सामाईक शिधापत्रिका क्रमांक पी.बी.०७०८२४ मध्ये नमूद असून, त्यामध्ये ७ सदस्य आहेत. सदर शिधापत्रिका ही अंत्योदय अन्न योजनेची असून, त्यात श्रीमती चिमणीबाई धोंडू वाघ या कुटूंबप्रमुख आहेत. या शिधापत्रिकेवर दिनांक १९/७/२०१६ व दिनांक १६/८/२०१६ रोजी तसेच वेळोवेळी अंत्योदय अन्न योजनेचे धान्य प्राप्त झालेले आहे.

(२) हे खरे नाही. पालघर जिल्हयामधील ८ तालुक्यात सॅम व मॅम यादीतील बालकांच्या कुटूंबांपैकी एकूण १४०७ व ५२८६ इतक्या कुटूंबप्रमुखांना शिधापत्रिका देण्यात आल्या आहेत. उर्वरित सॅम व मॅम यादीतील अनुक्रमे ८९ व २७१ बालकांच्या कुटूंबांच्या माहितीची कागदपत्रे अपुरी असल्याने, त्यांची पूर्तता करून घेऊन त्यांना शिधापत्रिका देण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील आर्थिक दुर्बल घटकांना बीपीएल व एबीएल या योजनेतर्गत अन्नसुरक्षा योजना सुरु करणेबाबत

(३०) * २५१११ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.अनिल भोसले, श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आर्थिक दुर्बल घटकांना शासनाने बीपीएल व एपीएल या योजनेतर्गत अन्नसुरक्षा योजना सुरु केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बीपीएल कार्डधारकांचे वार्षिक उत्पन्न मर्यादा १६ वर्षापूर्वी २१ हजार रुपये इतकी होती ही मर्यादा अद्यापही वाढविण्यात आली नसल्यामुळे बीपीएल कार्डधारकांच्या संख्येत वाढ झाली नसून या योजनेतर्गत मिळणारे धान्य काळ्याबाजारात विकण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शहापूर (जि.ठाणे) तालुक्यातील रास्त भाव दुकानदारांनी संप पुकारल्याबाबत

(३१) * २४९१६ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शहापूर (जि.ठाणे) तालुक्यातील रेशनिंग दुकानदारांनी आपल्या विविध मागण्यांसाठी संप पुकारल्याने रास्त भाव दुकानाच्या गोदामात साठवणूक करण्यासाठी आणलेले धान्य खराब होत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर संपाचा परिणाम दारिद्र्य रेषेखालील ग्राहकांवर होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुषंगाने गोरगरीब ग्राहकांना तातडीने धान्य मिळणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) नाही. शहापूर तालुक्यातील रास्तभाव धान्य दुकानदारांचा संप फक्त ४ ते ५ दिवस चालू होता. मात्र त्यानंतर सर्व रास्तभाव दुकानदारांन धान्याची वेळेत उचल करून तालुक्यातील सर्व पात्र शिधापत्रिका धारकांना वेळेत धान्याचा पुरवठा केला. त्यामुळे तालुक्यातील गोरगरीब ग्राहकांना धान्यापासून वंचित रहावे लागल्याची तसेच रास्तभाव धान्य दुकानाच्या गोदामात साठवणूक करण्यासाठी आलेले धान्य खराब होत असल्याची बाब शहापूर तालुक्यात निदर्शनास आली नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे येथील राजगडावरील ऐतिहासिक वास्तूंचे जतन व दुरुस्ती करण्याबाबत

(३२) * २४७५२ आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील राजगडावरील ऐतिहासिक सदरेसह पदमावती माचीवरील राजवाड्याचे तळे ते पाली दरवाजा या तटबंदीचे काम राज्य पुरातत्व विभागाने चुकीच्या पध्दतीने केल्याने तटबंदीचे विद्रुपीकरण झाल्याचे माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महाद्वाराच्या बुरुजांवरील दगडी पाकळ्यांच्या जागी सलग बांधकाम केल्याने त्याच्या सौंदर्याला बाधा आली आहे तसेच गडावरील मंदिरांमध्ये स्थानिकांनी हॉटेल्स उभारल्याने गडावर प्लॅस्टीकचे ग्लास, ताटे असा कचरा वाढू लागला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गडावरील मंदिरे व देवड्यांमध्ये विनापरवाना हॉटेल्स सुरु करणाऱ्यांवर, गडावरील वास्तूंचे आणखी विद्रूपीकरण न होता गडावरील संवर्धनाची कामे ऐतिहासिक पध्दतीने व्हावीत यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

तथापि, गडावर हॉटेल टाकून कचरा वाढत असल्याची बातमी माहे, २०१६ च्या स्थानिक वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाली होती.

(२) नाही.

पाली दरवाजा बुरुजाची जतन व दुरुस्ती पुरातत्व संकेतानुसार करण्यात आली आहे. गडावर चहा व नाशत्याची विक्री करणाऱ्या विक्रेत्यांची तक्रार वेल्हा पोलीस ठाण्यात करण्यात आली आहे.

(३) रायगड किल्ल्यावरील सदर, पाली दरवाजा, सुवेळा माची, चिलखती बुरुज, कचेरी व पदपथ इत्यादी वास्तूंच्या जतन व दुरुस्तीची कामे पुरातत्व संकेतानुसार करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात ऑनलाईन औषध विक्री करणा-या कंपन्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(३३) * २४४३६ श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात ऑनलाईन औषध विक्री करण्यासाठी आवश्यक परवाने मिळविल्याचा संबंधित कंपनीचा दावा चुकीचा असल्यासंदर्भात मुंबईतील प्रा.मयुरी मिथुन पाटील यांनी मा.मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केलेली जनहित याचिका क्र.१७०/२०१५ ची सुनावणी न्यायमूर्ती व्ही.एस. कानडे यांच्या खंडपीठासमोर दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी झाली असता, ऑनलाईन औषध विकणा-या कंपन्यांनी प्रतिज्ञापत्र सादर करावे असे आदेश मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ऑनलाईन औषध विक्री करण्यासाठी आवश्यक तो परवाना संबंधित कंपन्यांकडे आहे किंवा नाही याबाबत अन्न व औषध प्रशासन विभागाने आजमितीस तपासणी केली आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू तपासणीत आढळून आलेल्या बेकायदेशीर कृत्याबाबत अन्न व औषध प्रशासनाने किती व कोणकोणत्या कंपन्यांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत तसेच परवानगीशिवाय ऑनलाईन औषध विक्री करणा-या कंपन्यांवर निर्बंध ठेवण्याच्या दृष्टीने अन्न व औषध प्रशासन विभागाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. गिरीश बापट : (१) मा.मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या जनहित याचिका क्र.१७०/२०१५ मध्ये दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी ज्या संस्थांनी हस्तक्षेप अर्ज दाखल केले आहेत त्यांना मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक १३/१२/२०१६ पूर्वी प्रतिज्ञापत्र सादर करावे असे आदेश दिले आहेत.

(२) होय, ऑनलाईन औषध विक्री करणाऱ्या संस्थेकडे प्रत्यक्ष भेट देऊन प्रशासनाकडून तपास/चौकशी करण्यात आलेली आहे.

(३) अन्न व औषध प्रशासनाकडून ऑनलाईन औषध विक्रीबाबत वेळोवेळी तपासणी करून कायद्याच्या तरतूदीच्या उल्लंघनाबाबत कारवाई करण्याचे निर्देश सर्व क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना दिलेले आहेत. आतापर्यंत ऑनलाईन औषध विक्रीप्रकरणी प्रशासनाव्दारे खालील प्रमाणे कारवाई करण्यात आलेली आहे.

- (१) संस्थेविरुद्ध प्रथम खबर अहवाल - ०७
- (२) संस्थेविरुद्ध खटला दाखल - ०१
- (३) पुरवठादार पेढीचे परवाने रद्द - १२
- (४) पुरवठादार पेढीचे परवाने निलंबन - ०६
- (५) परराज्यातून औषध पुरवठा झाल्याने संबंधित राज्याच्या औषध नियंत्रकांना कळविण्यात आलेली प्रकरणे - ०६
- (६) संस्थेला कारणे दाखवा नोटिस - ०३
- (७) संस्थेचा परवाना निरस्त केला - ०१

**मौजे-शिराढोण (ता.कळंब, जि.उस्मानाबाद) येथील
पाणी पुरवठा योजनेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(३४) * २५८८६ श्री.सुजितसिंह ठाकूर : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भारत निर्माण कार्यकमातर्गत मौजे-शिराढोण (ता.कळंब, जि.उस्मानाबाद) येथील पाणी पुरवठा योजना अंमलबजावणीच्या कामात शासकीय रकमेचा गैरव्यवहार झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार यातील दोषी व्यक्तीवर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे काय,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) होय, तत्कालीन सरपंच/ग्रामसेवक ग्रामपंचायत शिराढोण यांचेवर रुपये ४,६२,०००/- इतका शासकीय रकमेचा अपहार केल्याचे निदर्शनास आले असून यांचे विरुद्ध एफ.आय.आर.क्र.०२४८/२०१६, दिनांक २४/११/२०१६ रोजी पोलीस स्टेशन शिराढोण येथे गुन्हा दाखल केला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तळोजा (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथील औद्योगिक कंपनीतून
सोडण्यात येणाऱ्या रसायनयुक्त सांडपाण्याबाबत**

(३५) * २३७८३ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तळोजा (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथील सुमारे ९८० औद्योगिक कंपनीतून सोडण्यात येणाऱ्या रसायनयुक्त सांडपाण्याची प्रक्रीया करण्यासाठी ते सांडपाणी तळोजा सांडपाणी प्रकल्प प्लांट नं.जी-८/टी-२४ मध्ये शुद्धीकरण प्रक्रीया करण्यासाठी आणण्यात येते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तळोजा सांडपाणी प्रकल्प प्लांट नं. जी- ८ / टी-२४ बंद असल्यामुळे या सांडपाणी प्रकल्पातून औद्योगिक कंपनीतून येणाऱ्या रसायनयुक्त सांडपाण्यावर कोणतीही प्रक्रिया न करता प्रदुषित सांडपाणी नदीमध्ये सोडण्यात येते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोणतीही प्रक्रिया न करता सोडण्यात आलेल्या प्रदुषित सांडपाण्यामुळे नदीतील पाणी दुषित होऊन नदीतील मासे मृत झाले असून परिसरातील शेती व बागायतीसाठी नदीतील पाणी वापरणे योग्य नसल्यामुळे तसेच लहान मासेमारी व्यावसायिकांचे नुकसान झाले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने संबंधित कंपनीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) तळोजा सामुहिक सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्पास दिनांक २०/९/२०१६ रोजी प्रस्तावित आदेश देण्यात आले असून सयंत्रणेची देखभाल व दुरुस्ती योग्यरित्या न केल्यामुळे मंडळाकडे जमा असलेली रुपये १३.५ लक्ष बँकहमी जप्त करण्यात आली आहे व सांडपाण्याची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी योग्य ती खबरदारी घेण्यासाठीच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळण्याबाबत

(३६) * २४३३३ श्री.जयवंतराव जाधव : तारांकित प्रश्न क्रमांक २०७४२ ला दिनांक ४ ऑगस्ट, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय मराठी भाषा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळण्यासाठी साहित्य अकादमीने केंद्र शासनास प्रस्ताव पाठवून दोन वर्षे झाले मात्र केंद्रांकडून सदर प्रस्ताव मंजूर करण्यासाठी दिरंगाई केली जात आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाकडून पाठपुराव्यादाखल कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा देण्याबाबतचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे दिनांक १६/११/२०१३ रोजी सादर केला आहे. दरम्यान विविध न्यायप्रविष्ट प्रकरणांमुळे सदर प्रकरण प्रलंबित असल्याचे केंद्र शासनाने कळविले होते. तथापि, आता मा.उच्च न्यायालय, मद्रास यांनी दिलेल्या निकालाच्या अनुषंगाने तातडीने कार्यवाही करण्याबाबत केंद्र शासनाकडे पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नंदूरबार तालुका क्रीडा संकुल भूमिपूजन झालेल्या ठिकाणी सुरु करण्याबाबत

(३७) * २४६७२ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.रामहरी रुपनवर : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६१०७ ला दिनांक ५ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नंदूरबार तालुका क्रीडा संकुल शासनाच्या धोरणाप्रमाणे गेल्या ९ वर्षांपूर्वी मंजूर झाले असून त्यांचे नंदूरबार शहरातील जुन्या तहसिल कार्यालयाच्या समोरील जागेत भूमिपूजन झालेले असून सद्यःस्थितीत सदरहू संकुल नंदूरबार शहराबाहेर १५ किमी वर सुरु करण्याचे प्रस्तावित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तालुका क्रीडा संकुल भूमिपूजन झालेल्याच ठिकाणी सुरु करण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी मा.क्रीडा मंत्री यांचेकडे दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्या ठिकाणीच क्रीडा संकुल सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) व (४) नंदूरबार तालुका क्रीडा संकुल उभारणी प्रकरणी निर्णय घेण्यासाठी तालुका क्रीडा संकुल समितीची बैठक आयोजित करण्याचे प्रस्तावित आहे.

सारोळे (ता.मोहोळ) व सदाशिव नगर (ता.माळशिरस, जि.सोलापूर) येथे
जिल्हा परिषदेच्या शाळांची दूरवस्था झाल्याबाबत

(३८) * २३९३० श्री.प्रशांत परिचारक, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आयएसओ मानांकन मिळालेल्या सारोळे (ता.मोहोळ, जि.सोलापूर) येथील जिल्हा परिषदेच्या शाळेची इमारत कधीही कोसळू शकते अशा धोकादायक स्थितीत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या शाळेच्या सन १९५७ मध्ये दगडी बांधकाम केलेल्या खोल्यांच्या भिंतीला फरशीपासून पत्र्यांपर्यंत तडे गेले आहेत व दोन स्लॅबच्या खोल्या पूर्णपणे खचल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच सदाशिव नगर, पुरंदावडे (ता.माळशिरस, जि.सोलापूर) येथील जिल्हा परिषद आदर्श शाळा या शाळेची दुरवस्था झाली असून पावसामुळे स्लॅब कोसळला आहे त्यामुळे या धोकादायक इमारतीत विद्यार्थ्यांना जीव धोक्यात टाकून शिक्षण घ्यावे लागत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, तालुक्यातील सहा शाळांच्या इमारती धोकादायक असल्याबाबत जिल्हास्तरावर प्रस्ताव पाठविण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, शासनाने या प्रस्तावांना मंजूरी देवून या शाळा पाडून तिथे नवीन बांधकाम करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

सारोळे (ता.मोहोळ) जिल्हा परिषद शाळा खोल्या धोकादायक असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

या शाळेच्या दगडी बांधकाम असलेल्या ६ शाळा खोल्यांना फरशीपासून पत्र्यांपर्यंत तडे गेले आहेत व २ शाळा खोल्यांचे स्लॅब खचले आहेत.

(३) हे खरे नाही.

सदर शाळा इमारतीची दुरवस्था झाली आहे. तथापि खोल्यांचा स्लॅब कोसळलेला नाही.

(४) व (५) तालुक्यातील सदर ६ शाळांच्या वर्गखोल्या धोकादायक असल्याने त्या पाडण्यास जिल्हा परिषद सर्वसाधारण सभेत मंजूरी घेण्यात आली आहे. सदर वर्गखोल्या पाडण्यासाठी प्रस्ताव अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, सोलापूर यांचेकडे सादर करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

**राज्यातील शासकीय व खाजगी महाविद्यालयातील आर्थिक दुर्बल
घटकांतील विद्यार्थ्यांचा उच्च शिक्षणाच्या खर्चाबाबत**

(३९) * २४५२८ श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शासकीय व खाजगी महाविद्यालयांमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या आर्थिक दुर्बल घटकांतील सर्व विद्यार्थ्यांच्या उच्च शिक्षणाचा भार उचलण्याबाबतचा निर्णय दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास शासनाने घेतलेला असून त्यासाठी काही अटी लावण्यात आलेल्या आहेत व याचा लाभ साधारणतः सात लाख विद्यार्थ्यांना होणे अपेक्षित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच उक्त निर्णयाच्या अंमलबजावणीसाठी साधारणतः सातशे कोटी रुपये एवढा निधी उपलब्ध करावा लागणार असल्याचा अंदाज गृहीत धरण्यात आलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त निर्णयाचे स्वरूप काय आहे, त्याचा लाभ समाजातल्या कोणत्या घटकांना होणार आहे व सदर निर्णयाची अंमलबजावणी केव्हापासून करण्यात येणार आहे, तसेच उक्त निर्णयाच्या अंमलबजावणीसाठी वार्षिक किती निधीची आवश्यकता आहे, प्रत्यक्षात किती निधीची तरतूद करण्यात आली आहे व उर्वरित निधीची उपलब्धता कशाप्रकारे व केव्हा करण्यात येणार आहे

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१६ च्या शासन निर्णयानुसार आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांसाठी ज्यांच्या पालकांचे उत्पन्न रुपये २.५० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे अशा विद्यार्थ्यांना व रुपये २.५० लाख ते रुपये ६.०० लाख पर्यंत आहे आणि ज्यांनी इयत्ता १०/१२ वी मध्ये ६० टक्के गुण प्राप्त केले आहेत अशा विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्काच्या ५० टक्के रकमेची प्रतिपूर्ती करण्यात येणार आहे. तसेच सदरहू योजनेच्या निर्णयाची अंमलबजावणी सन २०१६-१७ मध्ये शिकत असलेल्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी होणार आहे.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाकरिता सन २०१६-१७ साठी सुमारे रुपये ६५० कोटी इतका खर्च अपेक्षित असून यापैकी सुमारे रु.१९० कोटी इतकी तरतूद उपलब्ध असून उर्वरित निधी उपलब्ध करून घेण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**इयत्ता ६ वी ते ८ वी करीता पदवीधर प्रशिक्षित
 शिक्षकांची पदस्थापना करण्याबाबत**

(४०) * २६२०५ श्री.श्रीकांत देशपांडे, श्री.दत्तात्रय सावंत : तारांकित प्रश्न क्रमांक १९९०० ला दिनांक २८ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आर.टी.ई २००९ नुसार इयत्ता ६ वी ते ८ वी करीता पदवीधर प्रशिक्षित शिक्षकांची पदस्थापना करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, इयत्ता ६ वी ते ८ वी वरील पदस्थापित पदवीधर प्रशिक्षित शिक्षकांना पदवीधर वेतनश्रेणी लागू केली आहे, व सदरहू वेतनश्रेणी केव्हा पर्यंत लागू करणे अपेक्षित आहे,
- (३) तसेच, विज्ञान व गणित विषयाच्या अध्यापनाकरीता योग्य अहर्ता धारकांच्या नियुक्त्या करण्यास व्यवस्थापनाला शासनाने परवानगी देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) यासाठी आवश्यक प्रशिक्षित पदवीधर शिक्षकांच्या ज्येष्ठता याद्या करण्याच्या व इतर सूचना दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये देण्यात आल्या आहेत.

महाविद्यालय ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया सुलभ व पारदर्शक करण्याबाबत

(४१) * २५३१८ श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सन २०१६-२०१७ या गतवर्षी महाविद्यालय ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेच्या गलथान कारभारामुळे कळंबोली येथील विद्यार्थीनी पुष्पा सुर्यवंशी व बांद्रा निर्मलनगर येथील विद्यार्थी दुर्गेश टेपन यांनी आत्महत्या केल्याची घटना घडली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ऑनलाईन प्रक्रियेमध्ये पालकांचे वेतन, कॉलेज व घर यातील अंतर व त्यांनी दिलेला पसंती क्रमांक यांची सांगड घालून विद्यार्थ्यांना प्रवेश देणे गरजेचे असताना याबाबत कोणत्याही प्रकारे विचार केला गेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया विद्यार्थ्यांना सुलभ व पारदर्शक करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे नाही.

ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेमुळे सदर विद्यार्थ्यांनी आत्महत्या केलेल्या नाहीत.

(३) होय.

सन २०१७ करिता ऑनलाईन प्रवेशाबाबतची कार्यपद्धती निश्चित करणेबाबतची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शाळकरी मुलांच्या खांद्यावरील दप्तराचे ओझे कमी
करण्याबाबतच्या परिपत्रकाची अंमलबजावणी करण्याबाबत

(४२) * २४२३६ अॅड.अनिल परब, श्री.संजय दत्त, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.सुभाष झांबड, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६७७७ ला दिनांक २२ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शाळकरी मुलांच्या खांद्यावरील दप्तराचे ओझे कमी करण्यासाठी शासनाने परिपत्रक काढले असताना राज्यातील बहुतांश शाळांमध्ये सदर परिपत्रकाची अंमलबजावणी होत नसल्यामुळे मुंबईतील शाळांमधील शालेय विद्यार्थ्यांच्या दप्तराचे ओझ्याची पुन्हा तपासणी करण्याचा निर्णय शालेय विभागाने घेतल्याचे माहे सप्टेबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, चंद्रपुरातील विद्यानिकेतन शाळेतील सातवीच्या विद्यार्थ्यांनी यासंदर्भात पत्रकार परिषद घेतली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील एक लाख सहा हजार शाळांना या परिपत्रकांची अंमलबजावणी बंधनकारक असताना उक्त शाळांनी सदरहू परिपत्रकाचे उल्लंघन करण्यामागची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुसार अशा प्रकारे शासनाच्या आदेशाचे उल्लंघन करणा-या शाळांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२), (३) व (४) तक्रारीच्या अनुषंगाने उपशिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), चंद्रपूर यांनी चौकशी केली असता, शाळेत मुलांनी वाढीव पुस्तके व वह्या सोबत आणल्याने दप्तराचे ओझे वाढल्याचे दिसून आहे.

या प्रकरणी संबंधित मुख्याध्यपिका व संबंधित व्यवस्थापन यांना निकषानुसार दप्तराचे ओझे असले पाहिजे अशा सक्त सूचना देण्यात आल्या असून, यापुढे दप्तराचे ओझे वाढल्याची तक्रार प्राप्त झाल्यास त्यांचेविरुद्ध कारवाई करण्याचे आदेश देण्यात आलेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात साक्षरता अभियान सुरळीतपणे राबविण्याबाबत

(४३) * २५६१४ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील साक्षरता अभियान योजना मनुष्यबळाचा अभाव, शिक्षकांना पुरेसे मानधन न मिळणे आदि कारणांमुळे असफल झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू अभियान राज्यातील जालना, हिंगोली, नांदेड, उस्मानाबाद, बीड, परभणी, लातूर, गडचिरोली, नंदूरबार आणि गोंदिया या १० जिल्ह्यांमध्ये सुरु आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर अभियान सुरळीत सुरु राहण्याकरिता मनुष्यबळाचा अभाव दूर करणे व शिक्षकांच्या मानधनात वाढ करणे तसेच शिक्षकांची पदे मंजूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

साक्षर भारत योजना राज्यातील १० जिल्ह्यांमध्ये सुरु असून, प्रस्तुत जिल्ह्यातील एकूण १४.१७ लक्ष निरक्षरांपैकी ऑगस्ट, २०१६ अखेर घेण्यात आलेल्या १३ परीक्षेमध्ये एकूण ११.१५ लक्ष नवसाक्षर उत्तीर्ण झाले आहेत.

(२) होय

(३) ८०% च्या सुमारास काम पूर्ण झालेले आहे. त्यामुळे मनुष्यबळाचा अभाव दिसून येत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ (नागपूर) येथील प्रशासकीय बांधकाम करण्यासाठी काढलेली निविदा सदोष व नियमबाह्य असल्याबाबत

(४४) * २३७१५ श्री.नारायण राणे : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ, नागपूर यांनी विद्यापीठाचे केंद्रीय प्रशासकीय बांधकाम करण्यासाठी काढलेली निविदा सदोष व नियमबाह्य असल्याने ती रद्द करून फेरनिविदा काढण्याची मागणी करणारे एक सविस्तर निवेदन श्री.कृपाल बालाजी तुमाने, खासदार (रामटेक) यांनी मा.राज्यपाल, कुल सचिव, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ, नागपूर आदीकडे दिनांक ६ जुलै, २०१६ रोजी सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरहू मागणीबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) मा.राज्यपाल महोदयांनी त्यांच्या दिनांक २० जुलै, २०१६ रोजीच्या पत्रानुसार सदर निवेदनासंबंधी अहवाल मागितला होता. त्यानुसार मा.कुलगुरूंनी दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या पत्रानुसार मा.राज्यपाल महोदयास वस्तुस्थिती पूरक अहवाल सादर केला आहे. सदर अहवालानुसार निविदा प्रक्रिया ही विद्यापीठाच्या सक्षम प्राधिकरणाच्या मान्यतेनुसार झाली असून त्यात कोणतीही नियमबाह्यता झालेली नसल्याने निविदा रद्द करण्याची कार्यवाही घेणे योग्य ठरणार नसल्याचे मा.राज्यपाल महोदयांना कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात मुंबई विद्यापीठाच्या संलग्न महाविद्यालयात
 कर्मचाऱ्यांची पदे भरण्याबाबत**

(४५) * २४९८७ श्री.सुनिल तटकरे, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मुंबई विद्यापीठाच्या संलग्न महाविद्यालयाची संख्या गत १० वर्षात २५० वरून ७५० असतांना संलग्न महाविद्यालयातील कर्मचाऱ्यांची पदे भरली नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संलग्न महाविद्यालयातील कर्मचाऱ्यांची वाढीव पदे भरणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) अशंत: खरे आहे.

मुंबई विद्यापीठाशी संलग्नित उच्च शिक्षणाशी संबंधित शासकीय -१०, अशासकीय अनुदानित - १८४ व विनाअनुदानित - ५५४, अशी ७४८ महाविद्यालये आहेत. शासकीय महाविद्यालय/संस्था यातील शिक्षकीय रिक्त पदे भरण्यासाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे मागणीपत्र पाठविण्यात आले आहे. गट क व ड मधील शिक्षकेतर पदे भरण्याची कार्यवाही संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांच्या स्तरावर सुरू आहे. अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील शिक्षकीय व शिक्षकेतर पदांचा आढावा मंजूर करण्याची कार्यवाही सुरू आहे. तसेच, पदे भरण्याची कार्यवाही सदयस्थितीत वित्त विभागाच्या शासन निर्णय दिनांक ०२/०६/२०१५ व दिनांक १५/०१/२०१६ नुसार करण्यात येत आहे. अशासकीय विनाअनुदानित महाविद्यालयातील शिक्षकीय व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची पदे संबंधित महाविद्यालय/संस्थेमार्फत भरण्यात येतात. सदरची पदे शासनामार्फत भरण्यात येत नाहीत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सलगरा बु. (लातूर) शहरातील जिल्हा परिषदेच्या शाळेत देण्यात आलेल्या मध्यान्ह भोजनातून विद्यार्थ्यांना विषबाधा झाल्याबाबत

(४६) * २५८९४ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर शहरातील २२ कि.मी. अंतरावरील सलगरा बु. येथील जिल्हा परिषदेच्या शाळेत देण्यात आलेल्या मध्यान्ह भोजनातून ८० विद्यार्थ्यांना दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास विषबाधा झाल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय.

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) दिनांक १४/१०/२०१६ रोजी जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा, सलगरा (बु), ता.जि.लातूर या शाळेतील १८२ विद्यार्थ्यांपैकी १११ विद्यार्थ्यांना शालेय पोषण आहाराचे वाटप झाल्यानंतर आहारात पाल असल्याचे निदर्शनास आले होते. यामुळे आहाराचे वाटप तात्काळ थांबविण्यात आले. यानंतर ५ विद्यार्थ्यांना उलटी व मळमळचा त्रास झाला. मुलांना त्रास सुरु झालेनंतर शालेय पोषण आहार घेतलेल्या सर्व १११ विद्यार्थ्यांना रुग्णालयात दाखल करण्यात आले होते.

(२) सदर प्रकरणी पोलीस स्टेशनमध्ये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, स्वयंपाकी तथा मदतनीस यांना कामावरून कमी करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

उरण (जि.रायगड) येथील आय.ई.एस.या शाळेची दुरवस्था झाल्याबाबत

(४७) * २३७६३ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उरण (जि.रायगड) येथील जेएनपीटी ने प्रकल्पग्रस्तांच्या मुलांसाठी सुरु केलेल्या आय.ई.एस. या शाळेसाठी वर्षाला रुपये साडेतीन कोटी निधी दिला जात असतानाही सदर शाळा विद्यार्थ्यांकडून रुपये ११०० दरमहा शुल्क आकारत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळेची स्वच्छता, आसन व्यवस्था तसेच शिक्षकांचे पगार इत्यादी वेळेवर सुविधा मिळत नसल्याने शाळेची दुरवस्था झाली असून विद्यार्थ्यांच्या आरोग्यावर परिणाम होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) अंशतः खरे आहे. शिक्षकांचे वेतन थोडे उशीरा होत असल्याचे निदर्शनास आले असून वेतन वेळेत अदा करण्यासाठी मुख्याध्यापक, संस्था व जेएनपीटी प्रशासनास कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात विद्यार्थ्यांनी परीक्षा
 देऊनही अनुपस्थित दाखविण्यात आल्याबाबत**

(४८) * २५४७८ श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री
 पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात विद्यार्थ्यांनी परीक्षा देऊनही त्यांना अनुपस्थित दाखविण्यात आल्याचे दिनांक २८ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अभियांत्रिकी व विज्ञान स्नातकांच्या अनेक विद्यार्थ्यांचे लेखी परीक्षेचे गुण निकाल पत्रकात टाकण्यातच आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर गुण न टाकण्याबाबतचा झालेला गैरप्रकार हा संगणकीय चुकीमुळे झालेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये तसेच दोषी असलेल्या प्रशासनिक कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

ऑनलाईन प्रक्रियेमध्ये तांत्रिक बिघाड झाल्याने तसेच काही विद्यार्थ्यांचे आसनक्रमांक चुकीचे असल्यामुळे त्यांना अनुपस्थित दर्शविण्यात आलेले होते.

(२) अंशतः खरे आहे.

तांत्रिक बाबींची पूर्तता करून सदर निकाल घोषित करण्यात आलेले आहेत.

(३) हे खरे आहे.

(४) व (५) विद्यार्थ्यांचे नुकसान होऊ नये यादृष्टीने तातडीने निकालाची कार्यवाही पूर्ण करून विद्यार्थ्यांना सुधारित गुणपत्रिका वितरित करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच या प्रकारची तांत्रिक अडचण पुन्हा उद्भवू नये यादृष्टीने यापूर्वी एम.के.सी.एल. मार्फत प्राप्त ऑनलाईन डाटा न स्वीकारण्याबाबत

कार्यवाही घेण्यात आलेली असून विद्यापीठामार्फत वेगळी ऑनलाईन प्रक्रिया राबवून कार्यवाही पूर्ण करण्यात येत आहे. सदरहू प्रक्रियेत कोणत्याही प्रशासकीय कर्मचाऱ्यांचा दोष नसल्याने त्याचेविरुद्ध कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील
रिक्त पदे भरणे तसेच इमारतीच्या दुरुस्तीबाबत**

(४९) * २५१९१ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे :

सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, औरंगाबाद येथील प्राध्यापकांच्या मंजूर असलेल्या १३९ पदांपैकी ६१ पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, अभियांत्रिकी महाविद्यालयाची मुख्य इमारत व कार्यशाळा इमारतीचे छत खराब झाले असून सदर संस्थेत २००० विद्यार्थी शिक्षण घेत असून विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेसाठी इमारतीची दुरुस्ती करण्यासाठी रुपये १ कोटी ४० लक्ष इतक्या रकमेची आवश्यकता आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, रिक्त पदे भरण्याबाबत व इमारत दुरुस्तीसाठी निधी देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, त्याचे स्वरूप काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, औरंगाबाद येथे अध्यापकांची १३४ पदे मंजूर असून त्यापैकी ५६ पदे रिक्त आहेत.

(२) हे खरे आहे.

(३) रिक्त पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही प्रगतीत आहे. तसेच इमारतीच्या बांधकामाच्या दुरुस्तीच्या रूपये १४७.३९ लक्ष इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता देण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई विद्यापीठाच्या संलग्न महाविद्यालयांनी
शुल्कवाढीचा प्रस्ताव तयार केल्याबाबत**

(५०) * २४७७६ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई विद्यापीठाच्या संलग्न महाविद्यालयांनी संस्था चालकांच्या मागणीवरून शुल्कवाढीचा निर्णय मनमानी पध्दतीने होत असल्यामुळे गोरगरीब विद्यार्थ्यांवर उच्च शिक्षणाची संधी गमवण्याची वेळ आली असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या विरोधात फोर्ट कॅम्पसमध्ये काही विद्यार्थी संघटनांनी निदर्शने केली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर शुल्कवाढीचा प्रस्ताव मागे घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

मुंबई विद्यापीठाच्या संलग्नित कला, वाणिज्य, विज्ञान महाविद्यालयांच्या प्रवेश शुल्कात वाढ करावी असा प्रस्ताव विचाराधीन होता. परंतु कोणत्याही प्रकारच्या शुल्कवाढीचा प्रस्ताव मान्य करण्यात आलेला नाही.

(२), (३) व (४) हे खरे नाही.

शुल्कवाढीच्या विरोधात विद्यार्थी संघटनांनी कोणत्याही प्रकारची निदर्शने केली नाहीत. सबब, सदर शुल्कवाढीचा प्रस्ताव मागे घेण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

**अलिबाग (जि.रायगड) जिल्हा परिषदमार्फत माध्यमिक शाळेतील शिक्षक
वा शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वैयक्तिक मान्यता मिळण्याबाबत**

(५१) * २३५९३ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अलिबाग (जि.रायगड) येथील जिल्हापरिषद माध्यमिक विभागामार्फत शासनाच्या मान्यतेसाठी दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१४ रोजी ९ ते १० शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वैयक्तिक मान्यता देण्यात आली असल्याचे माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) रायगड जिल्हा परिषदेमार्फत १८ शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची वैयक्तिक मान्यता मिळण्याबाबतचा प्रस्ताव शिक्षण उपसंचालक, मुंबई यांचेकडे माहे ऑगस्ट, २०१२ मध्ये दोन वर्षांपूर्वी सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रस्तावाधिन १८ पदांपैकी फक्त ९ ते १० कर्मचाऱ्यांच्या पदांना माहे ऑगस्ट, २०१४ मध्ये मान्यता देऊन अद्याप उर्वरित शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या प्रस्तावाधिन पदांना मान्यता देऊन अद्याप उर्वरित शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या प्रस्तावाधिन पदांना मान्यता देण्यात आली नसल्याचे दिनांक २९ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे आहे

(३) व (४) हे खरे नाही

१८ प्रस्तावाधीन पदांपैकी २ पदांना २० फेब्रुवारी, २०१४ चे शिबिरात मान्यता देण्यात आली होती. सदर मान्यतेबाबत आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य यांनी खुलासा मागविला असून याप्रकरणी आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडून पुढील कारवाई करण्यात येत आहे.

बोरीवली (मुंबई) येथील अन्न पुरवठा विभागात

दोषी व्यक्तींवर कारवाई करण्याबाबत

(५२) * २५३६८ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील बोरीवलीमध्ये असलेल्या राज्य सरकारच्या अन्न पुरवठा विभागाच्या गोदामातून १०९ क्विंटलपेक्षा जास्त गहू धनलक्ष्मी ग्रेन ट्रेडिंग या संस्थेला दिल्याचे माहितीच्या अधिकारामध्ये माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असलेल्या व्यक्तींवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) बोरीवली येथील भारतीय अन्न महामंडळाच्या गोदामातून धनलक्ष्मी ग्रेन डिलर्स असोसिएशन या संस्थेने २१८.८७.६०० क्विंटल तांदुळाची अतिरिक्त उचल केल्याचे माहे मार्च, २०१५ मध्ये निदर्शनास आले आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी संबंधित धनलक्ष्मी ग्रेन डिलर्स असोसिएशन या संस्थेस देण्यात आलेल्या प्राधिकार पत्राच्या अनुपालनार्थ भरणा केलेली संपुर्ण रक्कम रुपये २५,०००/- जप्त करून शासनजमा करण्याबाबत दंडादेश काढण्यात आले आहेत. तसेच संचालनालय, नागरी पुरवठा कार्यालयातील संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली आहे.

राज्यात शालेय पोषण आहारात गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(५३) * २५६५८ श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.खवाजा बेग :

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात शालेय पोषण आहार अंतर्गत माहे फेब्रुवारी व ऑगस्ट, २०१३ या कालावधीत शाळेत मुलांना आहार देण्यासाठी खरेदी करण्यात आलेली ५३ कोटी ४९ लाख रुपयांची १२ कंत्राटदारांकडून खरेदी करण्यात आलेली ताटे निकृष्ट दर्जाची असल्याचे शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था व भारतीय मानक विभाग यांनी केलेल्या तपासणीत दिनांक १६ ऑगस्ट, २०१६ रोजी त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सुपरिटेंडस कंपनी ऑफ इंडिया लि.या शासनाच्या अधिकृत प्रमाणन संस्थेने पुरवठापूर्व व पुरवठा पश्चात या ताटांची तपासणी केली असता परिणामांशी सुसंगत नसल्याचा तसेच एकाही ताटावर उत्पादकाचे अद्याक्षर किंवा चिन्ह तसेच एमएस शेरा नसल्याबाबत अनेक त्रुटी असल्याचे शासनाला कळविल्या होत्या, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ५३ कोटी रुपयांची ५२ लाख ताटे खरेदी करण्यात आलेले कंत्राटदार कोण व या ताट खरेदी प्रकरणी निविदा मागविण्यात आल्या होत्या काय, निविदेची पूर्ण प्रक्रिया कशा प्रकारे राबविण्यात आली व किती निविदाधारकांनी त्यामध्ये सहभाग घेतला होता,

(४) असल्यास, ज्या कंत्राटदारांनी शासनाची फसवणूक केली त्यांच्यावर कोणती कायदेशीर कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, कारवाईस विलंब करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध काय कारवाई करण्यात आली वा येत आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) महालेखापाल यांच्या कार्यालयामार्फत करण्यात आलेल्या संपादनूक लेखापरिक्षण अहवालामध्ये अशा स्वरूपाचा लेखाआक्षेप नमूद करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) केंद्र शासनाच्या डायरेक्टर जनरल ऑफ सप्लाय अँड डिस्पोजल (डी.जी.एस.अँड डी.) दरकरारानुसार सदर ताटांचा पुरवठा करण्यात आला आहे. केंद्र शासनाच्या दरकरारातील नमूद परिमाणानुसार शासनाच्या मान्यताप्राप्त संस्थेकडून ताटांची पुरवठापूर्व व पुरवठापश्चात तपासणी केली असता अनुकूल तपासणी अहवाल प्राप्त झाले होते. महालेखापाल यांच्या अहवालाबाबत विभागाचे अभिप्राय महालेखापाल कार्यालयास सादर करण्यात येत आहेत.

**सोलापूर जिल्ह्यातील प्राथमिक शिक्षण विभागात
केंद्र प्रमुखांची रिक्त पदे भरणेबाबत**

(५४) * २६०४१ श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शिक्षण विभागात केंद्र प्रमुखांची ६० पेक्षा जास्त पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केंद्रातील शाळांशी संपर्क ठेऊन गुणवत्ता वाढ करण्यासाठी कार्यरत केंद्र प्रमुखांना रिक्त असलेल्या पदांचा अतिरिक्त पदभार दिला जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सोलापूर जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शिक्षण विभागातील शाळांची गुणवत्ता वाढविण्यासाठी केंद्र प्रमुखांची रिक्त पदे त्वरित भरणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) केंद्र प्रमुखांची रिक्त पदे सरळसेवेने तसेच मर्यादित विभागीय स्पर्धा परीक्षाद्वारे भरण्याकरिता शालेय शिक्षण विभागामार्फत निवड परीक्षा घेण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून सरळसेवा कोटयातील पदे तात्पुरती व्यवस्था म्हणून ११ महिन्यांच्या कालावधीकरिता भरण्यात येतात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मालवण (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील प्रशिक्षित इंग्रजी शिक्षकांच्या भरतीबाबत

(५५) * २६०९१ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मालवण (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील सेमी इंग्रजी शाळांमध्ये इंग्रजी शिकविण्यासाठी शिक्षण विभागाकडून प्रशिक्षित इंग्रजीचे शिक्षक उपलब्ध होत नसल्याने अनेक शाळांमधून सेमी इंग्रजी बंद करत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, किती शाळांमधून प्रशिक्षित इंग्रजी शिक्षकांच्या अभावी सेमी इंग्रजी वर्ग बंद करण्यात आले अथवा बंद करण्याविषयी प्रस्तावित केले आहे,

(३) असल्यास, प्रशिक्षित इंग्रजी शिक्षकांच्या भरतीबाबत कार्यवाही अथवा मराठीतूनच शिक्षण देण्यासंबंधी निर्णय घेतला आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) अशी कुठलीही बाब शासनाकडे प्रस्तावित नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्ह्यातील अलिबाग व मुरुड तालुक्यातील
किनाऱ्यावरील अनधिकृत बांधकामाबाबत

(५६) * २३८८९ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले : तारांकित प्रश्न क्रमांक २१८४५ ला दिनांक २८ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अलिबाग व मुरुड (जि.रायगड) तालुक्यातील किनाऱ्यावरील अनधिकृत बांधकामांपैकी काही बांधकामांवर कारवाई करण्यात आली व उर्वरित बांधकामावर सहाय्यक संचालक नगररचना, रायगड-अलिबाग यांचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर पर्यावरण संरक्षण कायदा, १९८६ चे कलम १५ नुसार नियमोचित कारवाई करण्याची तजवीज ठेवली आहे, असे जिल्हाधिकारी रायगड-अलिबाग यांनी त्यांच्या अहवालात नमूद केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अनधिकृत बांधकामांवर कार्यवाही करण्यात दिरंगाई व्हावी म्हणून सदर अहवाल जिल्हाधिकारी, रायगड-अलिबाग यांच्याकडे अद्यापही प्राप्त झालेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे अशंत: खरे आहे.

(२) हे खरे नाही

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद जिल्ह्यातील वरुड काजीपासून जवळच जावतपूर शिवारात
गट नं.८ मध्ये तेल कारखान्यातून निघणाऱ्या दुर्गंधीबाबत

(५७) * २६००८ श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद जिल्ह्यातील वरुड काजीपासून जवळच जावतपूर शिवारात गट नं.८ मध्ये तेल कारखान्यातून निघणाऱ्या दुर्गंधीमुळे वरुड काजी, सुलतानपूर, रामपूर, हिरापूर, येथील ग्रामस्थांचे आरोग्य धोक्यात आले असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथे कोणतीही औद्योगिक वसाहत नसताना आणि आजूबाजूला सर्व शेतजमिनी असताना येथे कारखाना कसा चालू आहे, त्यास परवानगी कोणी दिली हे सर्व तपासून दोषींवर कारवाई करावी अशी मागणी ग्रामस्थांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ग्रामस्थांच्या मागणीवर शासनाने चौकशी करून सदर कारखान्यास परवानगी देणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) या संदर्भात वर्तमानपत्रात बातमी प्रसिध्द झाली हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर उद्योगास ग्रामपंचायत महालप्रिंप्री, ता. जि. औरंगाबाद यांनी "ना हरकत प्रमाणपत्र" दिलेले आहे. तसेच जिल्हा उद्योग केंद्र व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांनी अनुक्रमे नोंदणी प्रमाणपत्र व संमतीपत्र पारित केलेले आहे.

प्राप्त तक्रारीच्या आधारे विचाराधीन उद्योगाची पाहणी केली असता, उत्पादन प्रक्रियेतून प्रतिदिन ०.८ घनमीटर सांडपाण्याची निर्मिती होत असून त्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी सदर उद्योगाने सयंत्रणा उभारल्याचे आढळून आहे. तसेच उद्योगाने हवा प्रदूषण सयंत्रणा व २६ मीटर उंचीची चिमणीही बसविलेली आहे.

दिनांक ०८/०८/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये जून २०१७ पर्यंत सदर उद्योग दुसरीकडे स्थलांतरीत करणेबाबत उद्योगाने सूचित केले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गडचिरोली येथील गोंडवाना विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रात
 उपकेंद्र निर्माण करण्याबाबत**

(५८) * २४७०६ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५८६ ला दिनांक ९ डिसेंबर, २०१४ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली येथील गोंडवाना विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रात उपकेंद्र निर्माण करण्याचा प्रस्ताव शासनाकडे पाठविण्यात येऊन एका वर्षात कार्यवाही झालेली नाही, तसेच गोंडवाना विद्यापीठाला गडचिरोली येथे जमीन देण्याबाबतच्या प्रस्तावावरही संधगतीने कार्यवाही सुरु असून या विद्यापीठाला युजीसीची मान्यता नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने तातडीने निर्णय घेऊन सदर विद्यापीठाची उपकेंद्रे सुरु करणे, विद्यापीठाला जागा मिळवून देणे, तसेच युजीसीची मान्यता मिळवून देणे इ.बाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

गडचिरोली येथील गोंडवाना विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रात विद्यापीठाचे उपकेंद्र चिमूर येथे स्थापन करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला आहे.

गोंडवाना विद्यापीठाला गडचिरोली येथे वन जमीन मिळण्याबाबतचा प्रस्ताव अतिरिक्त मुख्य वनसंरक्षक आणि नोडल अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचेमार्फत पर्यावरण, वन व जलवायू परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार यांना दिनांक २/११/२०१६ रोजी प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे.

गोंडवाना विद्यापीठाच्या दिनांक २५/११/२०१२ च्या पत्रान्वये सचिव, युजीसी, नवी दिल्ली यांना २(F), १२(B) करीता प्रस्ताव सादर केलेला असून अद्यापपर्यंत युजीसी, नवी दिल्ली यांचेकडून निर्णय देण्यात आलेला नाही.

(२) राज्यातील अकृषी विद्यापीठांतर्गत होणाऱ्या उपकेंद्रासाठी धोरण विहित करण्यासाठी माजी प्र.कुलगुरु डॉ.योगानंद काळे यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित करण्यात आली होती. सदर समितीने आपला अहवाल दिनांक २३/०२/२०१६ रोजी शासनास सादर केला आहे. सदर अहवालातील शिफारशींना शासनाची मान्यता घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे. मान्यतेनंतर त्याबाबत आवश्यक ती पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अर्धवेळ ग्रंथपालांना पूर्णवेळ ग्रंथपालाचा दर्जा देण्याबाबत

(५९) * २५०८७ श्री.ख्वाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ५६१४ ला दिनांक २६ मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात:

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अर्धवेळ ग्रंथपालांची एकूण संख्या १०६७ आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अर्धवेळ ग्रंथपालांना पूर्णवेळ ग्रंथपाल करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, अर्धवेळ ग्रंथपालांना पूर्णवेळ ग्रंथपालाचा दर्जा देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) याप्रकरणी आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन समितीने शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या आकृतिबंध सुचविलेल्या शिफारशीनुसार शिक्षकेतर पदांचा आकृतिबंध अंतिम करण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शाळेतील सर्वच मुलांना सरसकट पोषण आहार देण्याबाबत

(६०) * २३७९४ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४८६७ ला दिनांक १५ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात इयत्ता १ ली ते इयत्ता ८ वी च्या वर्गात शिक्षण घेणाऱ्या विनाअनुदानित विद्यार्थ्यांना पोषण आहार देणेबाबत सन २०१५-२०१६ साठीच्या वार्षिक कार्य योजना व अंदाजपत्रकासाठी केंद्र शासनाकडे झालेल्या प्रकल्प मान्यता मंडळाच्या बैठकीत विनंती करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनुदानित व विनाअनुदानित शाळेतील सर्वच मुलांना सरसकट पोषण आहार देण्याबाबत राज्य शासनाने केलेली विनंती केंद्र शासनाने अमान्य केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दुष्काळाची राज्यातील वाढती व्याप्ती विचारात घेता व मानवतेच्या दृष्टीकोनातून पोषण आहारासाठी अनुदानित/विनाअनुदानित असा भेद न राहता सर्वच मुलांना पोषण आहार मिळणेची आवश्यकता शासनाचे निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत राज्य शासनाकडून केंद्र शासनास फेर विनंती करण्याबाबत शासनाचे धोरण काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) व (४) सन २०१६-१७ साठीच्या शालेय पोषण आहार योजनेच्या वार्षिक कार्ययोजना व अंदाजपत्रकासाठी केंद्र शासनाकडे एप्रिल, २०१६ मध्ये झालेल्या बैठकीत अनुदानित शाळांमधील विनाअनुदानित वर्गांना शालेय पोषण आहार देण्याची विनंती केली होती. तथापि, सदर विनंती केंद्र शासनाने अमान्य केली आहे.

**मुंबईतील महाविद्यालयांमध्ये अंमलीपदार्थ सेवन
करणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या वाढत्या प्रमाणाबाबत**

(६१) * २३८६८ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईसह देशभरातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांमध्ये अंमलीपदार्थांचे सेवन केले जात असल्यामुळे त्यांच्या आरोग्यावर वाईट परिणाम होत असल्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिकदृष्ट्या परिणाम होत असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महाविद्यालयांमध्ये होणाऱ्या विविध फेस्टिवल्स दरम्यान हे प्रमाण अधिक असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुषंगाने वाढत्या नशाबाजीला आळा घालण्यासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ५ हजार आयसीटी प्रयोगशाळा शिक्षकांना
आठ महिन्यांपासून वेतन न मिळाल्याबाबत

(६२) * २३५०० श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ५ हजार आयटीसी प्रयोगशाळा शिक्षकांना गत आठ महिन्यांपासून वेतन मिळाले नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर आयसीटी शिक्षकांना थकीत असलेले वेतन देणेबाबत शासनाने कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे

(२) व (३) मार्च, २०१६ पर्यंतचे वेतन संगणक शिक्षकांना अदा करण्यात आले असून उर्वरित महिन्यांचे वेतन तात्काळ अदा करण्यात येत आहे.

राज्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळा मधून एन.सी.सी. चा
अभ्यासक्रम अनिवार्य करणेबाबत

(६३) * २३४९१ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळा मधून एन.सी.सी. चा अभ्यासक्रम अनिवार्य करण्याची घोषणा शालेय शिक्षण मंत्री यांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये शिस्त, व्यायाम आणि देशभक्ती यांचे मूल्य रुजविण्यासाठी एन.सी.सी. चा अभ्यासक्रम अत्यंत महत्वाचा आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात केंद्र शासन संचालित एन.सी.सी. अभ्यासक्रम सुरु करण्यासाठी अनेक शाळांचे प्रस्ताव १० वर्षांपासून प्रलंबित असल्याने केंद्र शासनाच्या धर्तीवर राज्यात एन.सी.सी. चा अभ्यासक्रम अनिवार्य करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) होय, खरे आहे.

(३) व (४) एन.सी.सी. अभ्यासक्रम सुरु करणेबाबत प्रस्ताव प्रलंबित नाहीत. शासन निर्णय दिनांक १०/६/१९९६ अन्वये राष्ट्रीय छात्रसेनेच्या धर्तीवर महाराष्ट्र छात्र सेना योजना सन १९९६-९७ या वर्षात प्रत्येक जिल्ह्यातील १० निवडक शाळांतील आणि सन १९९७-९८ पासून इ.९ वी मधील सर्व विद्यार्थ्यांमध्ये नेतृत्व, चारित्र्य, बंधुत्व, खिलाडूवृत्ती, सेवाभाव इत्यादी गुणांचे संवर्धन निर्माण होण्यासाठी ही योजना अनिवार्य करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. शासन निर्णय दिनांक ०७/०१/२००० अन्वये सदर योजनेची पुनर्रचना करून महाराष्ट्र छात्रसेना ही विद्यार्थ्यांसाठी अनिवार्य न ठेवता ऐच्छिक ठेवण्याचा निर्णय घेण्यात आला. सदर योजना इयत्ता ८ वी व इयत्ता ९ वी या दोन वर्गासाठी राबविण्यात येत आहे.

**चंद्रपूर जिल्ह्यातील शिक्षणाधिकारी यांनी संच निर्धारण मान्यतेनुसार
नियमबाह्यपणे शिक्षकांना अतिरिक्त ठरविल्याबाबत**

(६४) * २५२१६ प्रा.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील खासगी शासकिय माध्यमिक शाळेतील शैक्षणिक सत्र २०१५-२०१६ या वर्षात शिक्षणाधिकारी यांनी संच निर्धारण मान्यतेनुसार नियमबाह्यपणे शिक्षकांना अतिरिक्त ठरविल्याने त्यांचा फटका ३०० शिक्षकांना बसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शिक्षकांना नियमबाह्यपणे अतिरिक्त ठरविल्याने विदर्भ माध्यमिक शिक्षक संघाने याबाबत प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग यांचेकडे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये तक्रार दाखल केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व तदनुसार अतिरिक्त शिक्षकांना सेवेत सामावून घेण्याबाबत तसेच संबंधीत शिक्षणाधिकारी, यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

नियमानुसार अतिरिक्त ठरलेल्या २५८ शिक्षकांपैकी ४६ शिक्षकांचे समायोजन करण्यात आले असून उर्वरित शिक्षकांचे जिल्हास्तर समायोजन करण्यात येत आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील लोककला संशोधन संकलनाला निधी देण्याबाबत

(६५) * २४८२८ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर :

सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील लोककला संशोधन संकलनाला शासनाकडून निधी न मिळल्यामुळे लोककला माहिती संकलन, संशोधन प्रकल्पाचे आणि त्याचे संगणकीकरण करण्याची कामे निधी अभावी प्रलंबित असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) माहे सप्टेंबर २०१६ मध्ये लोककला संकलनाच्या कामाचा आढावा घेण्यात आला. ज्या विद्यापीठांना संकलनाचे काम देण्यात आले, त्यांच्याकडून झालेल्या कामाची व पुढील कामकाजाची माहिती घेण्यात आली. पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील कामकाज पूर्ण झालेले आहे. विद्यापीठांना संकलनाच्या पुढील कामासाठी आवश्यक निधीचे मागणीपत्र देण्याचे कळविण्यात आले असून निधीची मागणी प्राप्त होताच निधी मंजूर करण्यात येईल.

राज्यात डाळींची साठेबाजी करून जास्त भावाने
विकणाऱ्या व्यापाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(६६) * २४२४० प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले, श्री.हेमंत टकले, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सणासुदीनिमित्ताने चणा, तूर, उडीद, मूग डाळींच्या मागणीत वाढ होत असल्याने व त्या तुलनेत पुरवठा होत नसल्याने साठेबाजी सुरु असताना शासनाने कोणतीही कार्यवाही केली नसल्याने किरकोळ व्यापाऱ्यांनी मनमानी पध्दतीने दरवाढ करून १३० ते १४० रुपयांनी डाळींची विक्री सुरु केली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या नफेखोर व किरकोळ व्यापाऱ्यांवर कारवाई करण्याऐवजी शिधावाटप नियंत्रक श्री. अविनाश सुभेदार यांनी होलसेल व किरकोळ व्यापारी असोसिएशन, सहकार बाजार, अपना बाजार आदींच्या प्रतिनिधींबरोबर झालेल्या बैठकीत “चणाडाळ महाग असल्याने जनतेने वाटाण्याची डाळ खावी” असा सल्ला दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, डाळींच्या भावांवर नियंत्रण मिळण्याऐवजी उपरोक्त सल्ला देणाऱ्या शिधावाटप नियंत्रक अधिकाऱ्यांवर व घाऊक बाजारात चणाडाळीचे चढत्या भावात विकणाऱ्या व्यापाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच डाळींचे भाव नियंत्रणात ठेवण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) राज्य शासनाने दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१७ पर्यंत डाळींवर साठानिर्बंध लावलेले आहेत.

राज्य शासनाने राज्यात डाळींची विशेषतः चणाडाळीची साठेबाजी होऊन भाववाढ होऊ नये या दृष्टीकोनातून आवश्यक उपाययोजना करण्याबाबत तसेच सर्व जिल्हाधिकारी यांनी त्यांच्या जिल्ह्यातील डाळींचे आयातदार, घाऊक व

किरकोळ व्यापारी यांच्या नियमितपणे बैठका घेऊन, डाळींचे दर नियंत्रित ठेवण्याच्या अनुषंगाने आवश्यक उपाययोजना करण्याबाबत अनुक्रमे दिनांक १ जुलै, २०१६ चे अ.शा.पत्र तसेच दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१६ व दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१६ च्या पत्रान्वये सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

त्याचप्रमाणे राज्यातील किरकोळ व्यापाऱ्यांनी कमी नफा घेऊन डाळींची विक्री करावी, यासाठी शासनाकडून सूचना देण्यात आल्या.

राज्य शासनाने दिनांक २८ डिसेंबर, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये तूर/तुरडाळ, खाद्यतेल, खाद्यतेल बीया व इतर कडधान्य यांच्या किंमती नियंत्रित ठेवण्याच्या अनुषंगाने उपाययोजना (Action Plan) तयार करण्यासाठी दर नियंत्रक समिती (Price Monitoring Committee) गठीत केली आहे. सदर समितीच्या वेळोवेळी बैठका आयोजित करून, जीवनाश्यक वस्तू विशेषतः डाळींचे दर नियंत्रित ठेवण्याबाबत उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

राज्यात डाळींचे दर नियंत्रित ठेवण्याच्या दृष्टीकोनातून डाळींसाठी दर नियंत्रक कायद्याचे प्रारूप तयार करण्यात आले आहे. सदर प्रारूपाच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाने अतिरिक्त माहिती उपलब्ध करून देण्याबाबत राज्य शासनास कळविलेले आहे. सदरहू माहिती केंद्र शासनास सादर करण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात डाळींचे भाव नियंत्रित ठेवण्याबाबत

(६७) * २३५४० श्री.संजय दत्त, श्री.नारायण राणे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १९५५२ ला दिनांक २१ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डाळींचे दर नियंत्रण करण्यासाठी राज्य शासनाने केलेल्या कायद्याचा प्रस्ताव केंद्र शासनाने फेटाळल्यामुळे डाळविक्री करणा-या व्यापा-यांवर कोणतेच नियंत्रण नसल्याने उडीद डाळ, तुरडाळींचे भाव २२० ते २४० पर्यंत गेल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्याच्या त्रडाळीचे भाव वाढल्यानंतरही ती रोखण्यासाठी कोणतीही कारवाई केली नाही म्हणून मा. अन्न व नागरी पुरवठा तसेच ग्राहक कल्याणमंत्री व तत्कालीन प्रधान सचिव यांच्याकडे लोकायुक्त यांनी लेखी खुलासा मागितला असल्याचे माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, केंद्र शासनाच्या जीवनावश्यक वस्तू कायद्यातील कलम ३(२) नुसार दर नियंत्रित करण्याचे अधिकार शासनाला असतानाही डाळीचे दर नियंत्रण करण्यासाठी कायद्याचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे पाठविण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, केंद्र शासनाच्या जीवनावश्यक वस्तू कायद्यातील कलम ३(२) नुसार दर नियंत्रित करण्याचे अधिकाऱ्यानुसार शासनाने डाळीचे दर नियंत्रण कायद्याची अमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

(२) त्रडाळीची दरवाढ नियंत्रित ठेवण्याच्या अनुषंगाने शासनाने वेळोवेळी उपाययोजना केल्या आहेत.

याबाबत मुंबई ग्राहक पंचायतीने मा.लोक आयुक्तांकडे निवेदन सादर केले आहे. त्याअनुषंगाने तत्कालीन प्रधान सचिव यांनी मा.लोक आयुक्तांकडे अभिप्राय सादर केले आहेत. त्यास अनुसरून मुंबई ग्राहक पंचायतीने प्रतिउत्तर सादर केले असून, त्याअनुषंगाने विभागाचे अभिप्राय मा.लोक आयुक्तांकडे सादर करण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) राज्यात डाळीचे दर नियंत्रित ठेवण्याच्या दृष्टीकोनातूनच डाळींसाठी स्वतंत्रपणे दर नियंत्रक कायद्याचे प्रारूप तयार करण्यात आले आहे.

(४) केंद्र शासनाच्या दिनांक २९/९/२०१६ च्या अधिसूचनेस अनुसरून राज्य शासनाने दिनांक ३०/०९/२०१६ च्या पत्रान्वये डाळी, खाद्यतेल व खाद्यतेलबिया या जीवनावश्यक वस्तूंवर दिनांक ३०/०९/२०१७ पर्यंत साठा निर्बंध लागू केले आहेत. याबाबतची अधिसूचना राज्य शासनाने दिनांक १९/१०/२०१६ रोजी पुनःप्रकाशित केली आहे.

राज्यात डाळींची साठेबाजी होऊन भाववाढ होऊ नये या दृष्टीकोनातून आवश्यक उपाययोजना करण्याबाबत अनुक्रमे दिनांक ०१/०७/२०१६ ते अ.शा.पत्र तसेच दिनांक २३/०९/२०१६ व ३०/०९/२०१६ च्या पत्रान्वये सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्याअनुषंगाने सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

राज्यातील चणाडाळीचे दर नियंत्रित ठेवण्याच्या अनुषंगाने राज्य शासन खुल्या बाजारात चणाडाळीची विक्री करणार असून, केंद्र शासनाने ७०० मे.टन चणाडाळ उपलब्ध करून दिलेली आहे व ती मुंबई, पुणे, नागपूर, औरंगाबाद व नाशिक येथे खुल्या बाजारात रुपये ७०/- प्रति किलो या दराने उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती देण्याबाबत

(६८) * २५१२४ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.अनिल भोसले, श्री.खवाजा बेग :

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी केंद्र शासनाने सुरु केलेल्या प्री-मॅट्रीक शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ च्या नूतनीकरणाने ३ लाख ८७ हजार विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती बंद करण्यात आल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने जबाबदार असणाऱ्या अल्पसंख्याक व प्रौढ शिक्षण संचालनालयातील अधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर कारवाई तसेच विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये म्हणून शिष्यवृत्ती पुर्ववत सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

सन २०१५-१६ यावर्षी नूतनीकरणाने अर्ज करण्यास पात्र असलेल्या ६,६१,०३२ विद्यार्थ्यांपैकी ३,०७,१६० विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीचे वाटप करण्यात आले आहे. २,८३,६४९ विद्यार्थ्यांना तांत्रिक कारणामुळे ऑनलाईन/ऑफलाईन अर्ज न भरल्यामुळे तसेच इयत्ता ९ वी व १० वी तील ४७,१४७ विद्यार्थ्यांनी

ऑफलाईन अर्ज भरल्यामुळे आणि २३,०७६ विद्यार्थ्यांनी बँक खात्याची माहिती चुकीची भरल्यामुळे एकूण ३,५३,८७२ विद्यार्थी सन २०१५-१६ मध्ये शिष्यवृत्ती मिळण्यापासून वंचित आहेत. सदर विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती बंद करण्यात आलेली नाही. सदरहू विद्यार्थ्यांचे अर्ज नूतनीकरणाने स्वीकारण्याबाबत केंद्र शासनास विनंती करण्यात आली आहे.

रिलायन्स, बिग बाझार, डीमार्ट (मुंबई) मॉलमधून विकल्या जाणाऱ्या डाळींच्या दरांवर नियंत्रण ठेवण्याबाबत

(६९) * २५९७५ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई येथील रिलायन्स, बिग बाझार, डीमार्ट या मोठ्या मॉलचालकांनी मिलमधून प्रक्रिया होऊन बाहेर पडलेल्या मुगावर तब्बल ९७ टक्के व मूग डाळीवर ४८ टक्के किंमती वाढवून विक्री केल्याचे माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाने मंत्रालयामध्ये बोलविलेल्या बैठकीला सदर मॉलचालक गैरहजर राहिले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने या मॉलमधून नफेखोरी करून विकल्या जाणाऱ्या डाळींच्या किंमती नियंत्रणात आणून सदर बैठकीला गैरहजर राहणाऱ्या मॉलचालकांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) हे खरे नाही.

राज्यातील जीवनावश्यक वस्तू विशेषतः डाळींचे दर नियंत्रित ठेवण्याच्या दृष्टीकोनातून, मा.मंत्री (अ.ना.पु.व ग्रा.सं.) यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ८ जुलै, २०१६ रोजी राज्यातील मॉलच्या प्रतिनिधींची संयुक्त बैठक घेण्यात आली. या बैठकीस राज्यातील मॉलचे प्रतिनिधी उपस्थित होते.

सदर बैठकीमध्ये मार्जिन कमी करून तूरडाळीची व इतर डाळींची विक्री करण्याबाबत निर्देश दिले. त्यास अनुसरून राज्यातील मॉलमधील तूरडाळ तसेच मुगडाळीवरील मार्जिन कमी करून विक्री केलेली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील मुले-मुली आणि मागासवर्गीय मुलींना
खाजगी इंग्रजी शाळांमध्ये मोफत प्रवेश मिळण्याबाबत**

(७०) * २५१६८ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.नारायण राणे : सन्माननीय शालेय

शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील मुले-मुली आणि मागासवर्गीय मुलींना खाजगी इंग्रजी शाळांमध्ये मोफत प्रवेश मिळावा यासाठी शिक्षण हक्क कायद्यामध्ये तरतूद करण्यात आली असली तरीही राज्यामध्ये केवळ ५० टक्के विद्यार्थ्यांनीच प्रवेश घेतल्यामुळे ही योजना असफल ठरली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शिक्षण हक्क कायद्यानुसार २५ टक्के मोफत प्रवेश देणाऱ्या इंग्रजी शाळांना प्रती विद्यार्थ्यांमागे शुल्काची रक्कम शासनाकडून देण्याची तरतूद असतानाही मोफत प्रवेश योजना सुरु झाली तेव्हापासून (२०११-२०१२) ही रक्कम संबंधित शाळांना मिळालेली नसल्याने मेस्टा या संस्था चालकांच्या संघटनेने यापूर्वी यासाठी राज्यभरात आंदोलन करून वेळोवेळी मागण्या केल्यानंतरही शुल्क परतावा संबंधित शाळांना मिळालेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील मुले-मुली आणि मागासवर्गीय मुलींना खाजगी इंग्रजी शाळांमध्ये मोफत प्रवेश मिळणारी योजना अधिक प्रभावीपणे राबविण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) सन २०१६-१७ या वर्षात संपुर्ण राज्यात २५ टक्के प्रवेश प्रक्रिया पारदर्शक होण्यासाठी व प्रभावीपणे राबविण्यासाठी ऑनलाईन पध्दतीने राबविण्यात आली.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण (जि. ठाणे) तालुका पंचायत समितीच्या
पाणीपुरवठा विभागाने केलेला गैरव्यवहार**

(७१) * २५९३६ श्री.सुजितसिंह ठाकूर : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण (जि.ठाणे) तालुक्याच्या ग्रामीण भागात बारमाही वाहणा-या नद्यांवर पाणी योजना कार्यान्वित असून तालुका पंचायत समितीच्या पाणीपुरवठा विभागाने ४६ गावे आणि ८५ पाड्यांची संभाव्य टंचाई दूर करण्यासाठी यावर्षी दोन कोटी १८ लाखांचा आराखडा मंजूरीसाठी पाणीपुरवठा विभागाला सादर केला आहे. त्यात खोटी गावे दाखविण्यात आल्याचा आरोप स्थानिक ग्रामस्थांनी केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेतर्गत सुरु असलेले बांधकाम अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे असून योजना ठेकेदारांच्या हितासाठी राबविण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुसार जबाबदार असणाऱ्या व्यक्तींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक येथे गोरेगावच्या धर्तीवर दादासाहेब फाळके
चित्रपटसृष्टी निर्माण करण्याबाबत**

(७२) * २४३४६ श्री.जयवंतराव जाधव : तारांकित प्रश्न क्रमांक १९५९१ ला दिनांक २१ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक येथे गोरेगावच्या धर्तीवर दादासाहेब फाळके चित्रपटसृष्टी निर्माण करण्याकरिता नाशिक विकास कार्यक्रमांतर्गत दिनांक २७ ऑगस्ट, २००९ रोजी १० कोटी नियतव्यय निश्चित केल्यानुसार जिल्हाधिकारी, नाशिक यांनी दिनांक ५ नोव्हेंबर, २०१४ रोजी महाराष्ट्र चित्रपट रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळास सविस्तर प्रकल्प अहवाल सादर केलेला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर प्रकल्पासाठी मुंदेगाव, ता.इगतपुरी येथील जागा सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या नावे हस्तांतरित करण्याकरिता महसूल व वन विभागास प्रस्ताव पाठविण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या चित्रपटसृष्टीसाठी सांस्कृतिक कार्य विभागास जमिनीचे हस्तांतरण करून सदर चित्रपटसृष्टीचे काम सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे ही खरे आहे.

(३) चित्रपटसृष्टीसाठी प्रस्तावित जमीन सांस्कृतिक कार्य विभागाकडे हस्तांतरित करण्यास महसूल व वन विभागास विनंती करण्यात आली असून याबाबत त्या विभागाकडून पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील १०० शाळा दोन वर्षात आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या करण्याबाबत

(७३) * २४५३० श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील १०० शाळा दोन वर्षात आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या करण्याची योजना शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या योजनेचे स्वरूप काय आहे व शाळा निवडीसाठी कोणते निकष लावण्यात येणार आहेत,
- (३) असल्यास, उक्त योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी किती निधीची तरतूद आवश्यकता आहे व प्रत्यक्षात किती निधी उपलब्ध करण्यात आला आहे व उर्वरित निधी कशाप्रकारे उपलब्ध करण्यात येणार आहे,
- (४) असल्यास, सदर योजनेच्या अंमलबजावणीची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

- (२) १) शाळेत प्रत्येक इयत्तेमध्ये किमान दोन वर्ग असावेत, म्हणजेच इयत्ता पहिली ते पाचवीच्या शाळेत किमान ३०० विद्यार्थी तर इयत्ता सहावी ते आठवीच्या शाळेत किमान २१० विद्यार्थी, इयत्ता ९ वी व १० वी च्या शाळेत किमान १६० विद्यार्थी, ११ वी व १२ वी च्या शाळेत किमान २०० विद्यार्थी असावेत.
- २) निवड करण्यात आलेल्या आंतरराष्ट्रीय शाळेमध्ये येणारे विद्यार्थी हे त्या शाळेच्या नजीकच्या परिसरातील असतील.
- ३) १०० पैकी किमान एक शाळा आदिवासी व दुर्गम भागातील असावी.
- ४) निवडीसाठी शाळेचे मुख्याध्यापक, शालेय व्यवस्थापन समिती व ग्रामपंचायत/महानगरपालिका/नगरपालिका यांनी एकत्रित अर्ज करावेत.
- ५) आदिवासी व दुर्गम भागातील शाळांची निवड अर्जाशिवाय राज्यस्तरावरून करण्यात येईल.
- (३) (१) या योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी येणारा खर्च CSR, लोकसहभाग, सर्व शिक्षा अभियान (SSA) / राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान (RMSA) मधून करण्यात येईल.
- (२) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळास (बोर्ड) या कार्यासाठी लागणारा खर्च हा त्यांच्याकडे उपलब्ध असलेल्या निधीमधून करण्यात येईल.
- (३) विद्या प्राधिकरणाच्या आंतरराष्ट्रीय कक्षामधील शासकीय कर्मचाऱ्यांचा खर्च शासन करेल.
- (४) केम्ब्रिज विद्यापिठासोबत कृती आराखडा तयार करण्यात येत आहे.

हळद पाडा (ता.डहाणू, जि.पालघर) येथील आदिवासी नागरिकांना
निकृष्ट दर्जाचा गहू पुरविण्यात आल्याबाबत

- (७४) * २५३२० श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वकर, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.किरण पावसकर, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) हळद पाडा (ता.डहाणू, जि.पालघर) येथील आदिवासी बांधवांना माहे सप्टेंबर, २०१६ महिन्याच्या सुरुवातीस रेशनिंगवर सडका व किडे असलेला गहू पुरविण्यात आल्याने संतप्त कार्डधारकांनी गहू रस्त्यावर फेकून पुरवठा विभागाचा निषेध केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने ज्या पुरवठा विभागाने सडका गहू पुरविला तेथील पुरवठा अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) प्रस्तूत प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे. रास्तभाव दुकानदाराकडे निकृष्ट दर्जाचा गहू सापडल्याने सदर दुकानाचा परवाना निलंबित करण्यात आला आहे. सदर गहू बदलून देण्याची कार्यवाही त्वरीत करण्यात आली आहे. पुरवठा अधिकाऱ्यांवर कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शासनाच्या नियमांचे उल्लंघन करून संस्था चालकांनी
विनापरवानगी शिक्षक भरती केल्याबाबत**

(७५) * २५६१८ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५२७२ ला दिनांक १५ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाने दिनांक २ मे, २०१२ नंतर शिक्षक भरती बंदी केली असतानाही काही संस्था चालकांनी शासनाच्या नियमांचे उल्लंघन करून विनापरवानगी शिक्षक भरती केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे जिल्हयातील अतिरिक्त शिक्षकांच्या यादीत भरतीबंद आदेशानंतर दहा शिक्षकांची नियुक्ती केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीच्या अनुषंगाने किती संस्था आढळून आल्या आहेत तसेच दोषी संस्थांवर व जबाबदार असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय

(२) व (३) पुणे जिल्ह्यातील दिनांक २ मे, २०१२ नंतर नियुक्त केलेल्या शिक्षकांच्या मान्यता तपासून ४ शिक्षकांच्या अनियमित नियुक्त्या रद्द करण्यात आलेल्या आहेत. दिनांक २ मे, २०१२ नंतर नियुक्त शिक्षकांबाबत आयुक्त (शिक्षण) यांच्यामार्फत कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील मराठी शाळा व महाविद्यालयातील
 विद्यार्थ्यांच्या गळतीचे प्रमाण रोखण्याबाबत**

(७६) * २३८४३ श्री.नारायण राणे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळावा म्हणून आगामी २५ वर्षांसाठी भाषा धोरण तयार करण्याची घोषणा करणाऱ्या राज्य शासनाचे मराठीकडे दुर्लक्ष होत असल्याने शाळा व महाविद्यालयात मराठीच्या गळतीचे प्रमाण दरवर्षी सुमारे १० टक्के असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील शाळा व महाविद्यालयातील मराठीच्या गळतीचे प्रमाण रोखण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

(२) राज्यातील विद्यार्थ्यांची गळती रोखण्याच्या उद्देशाने प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र अंतर्गत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिक्षणाच्या गोंधळाविरुद्ध युवासेनेच्यावतीने काढण्यात आलेला मोर्चा

(७७) * २५९२४ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शिशुवर्ग ते पदव्यत्तर पदवीधारक शिक्षणाच्या गोंधळा विरुद्ध युवासेनेच्यावतीने दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी मुंबई येथील गिरगांव चौपाटीजवळ विल्सन महाविद्यालयापासून मरिन लाईन्स पर्यंत मोर्चा काढण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मोर्च्यातील युवासेनेच्या मागण्यांचे स्वरूप काय आहे व त्यानुषंगाने या मागण्यासंदर्भात शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व तसेच सदरहू निर्णय केंव्हापर्यंत घेणे अपेक्षित आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अशा आशयाचे वृत्त प्रसार माध्यमाद्वारे निदर्शनास आले आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सेंट जोसेफ (नवीन पनवेल, जि.रायगड) शाळेने बेकायदा शुल्कवाढ केल्याबाबत (७८) * २३८९९ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सेंट जोसेफ (नवीन पनवेल, जि.रायगड) विद्यालयामध्ये विद्यार्थ्यांकडून बेकायदा वाढीव शुल्क घेत असल्याचे तसेच एका पाचवीत शिक्षण घेणाऱ्या मुलीने वाढीव शुल्क न भरल्याने तिच्या अभ्यासाकडे दुर्लक्ष करून शाळेच्या व्यवस्थापनाने तिला अद्याप ओळखपत्र देखील दिले नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, उक्त शाळेविरोधात पालकांनी याबाबत माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये आंदोलनही केले होते, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुसार विद्यार्थी व पालकांना न्याय मिळवून देण्यासाठी सदर शाळेच्या व्यवस्थापनावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) होय. हे खरे आहे.

(३) प्रस्तुत प्रकरणी वारंवार प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने शाळेने केलेल्या फी वाढीस दिनांक १८/३/२०१६ च्या पत्रान्वये स्थगिती देण्यात आली होती. तथापि आदेशाचे पालन करीत नसल्याचे निदर्शनास आल्याने शाळेची मान्यता का काढण्यात येवू नये याबाबत दिनांक ३०/११/२०१६ रोजी कारणे दाखवा नोटीस संबंधित शाळेस/व्यवस्थापनास बजावण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**टेंभुर्णी (ता.जाफ्राबाद, जि.जालना) येथील जिल्हा परिषदेच्या मराठी
व उर्दु माध्यमाच्या शाळा मोडकळीस आल्याबाबत**

(७९) * २५१९९ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे :

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) टेंभुर्णी (ता.जाफ्राबाद, जि.जालना) येथील जिल्हा परिषदेच्या मराठी व उर्दु माध्यमाच्या शाळेच्या इमारतीसह जिल्ह्यात पाचशे शाळा जीर्णवस्थेत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, टेंभुर्णी येथील एकूण १४ वर्ग खोल्यापैकी सात वर्ग खोल्यांचे पत्रे फुटलेले असून २ वर्ग खोल्या माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान पावसामुळे पडल्या, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्हा परिषदेच्या शाळांना चांगल्या वर्गखोल्या, मैदान, स्वच्छतागृह पिण्याच्या पाण्याची सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

टेंभुर्णी (ता.जाफ्राबाद, जि.जालना) येथील जिल्हा परिषदेच्या मराठी माध्यमाच्या शाळेच्या २ वर्गखोल्या व जिल्ह्यातील १६० शाळांतील ३७५ वर्गखोल्या मोडकळीस आल्या आहेत.

(२) अंशतः खरे आहे.

टेंभुर्णी (ता.जाफ्राबाद, जि.जालना) येथील जिल्हा परिषद शाळेतील १४ वर्गखोल्यांपैकी ५ वर्गखोल्यांचे पत्रे फुटले आहेत व २ वर्गखोल्या मोडकळीस आल्या आहेत.

(३) सन २०१६-१७ च्या वार्षिक कार्ययोजना व अंदाजपत्रकात जिल्हा परिषद शाळांना युझायस मध्ये केलेल्या मागणीनुसार वर्गखोल्या दुरुस्ती, वर्गखोल्या बांधकाम, मुलांसाठी-मुलींसाठी स्वच्छतागृह इत्यादी भौतिक सुविधा उपलब्ध करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई विद्यापीठाच्या पदवीधर विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिका
देण्यास विलंब होत असल्याबाबत**

(८०) * २५८१९ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई

जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील
गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठाच्या परीक्षा विभागातून पदवीधर विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिका
देण्यास विलंब होत असल्याने विद्यार्थ्यांना अनेक अडचणीला सामोरे जावे लागत
आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत
काय आढळून आले व तदनुषंगाने विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिका वेळेवर देण्याबाबत
तसेच गुणपत्रिका देण्यास विलंब करणा-या दोषींवर कारवाई करण्याबाबत कोणती
कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही. मुंबई विद्यापीठाच्या परीक्षेचा निकाल
लागल्यानंतर गुणपत्रिका छपाई ते निकाल जाहीर होण्याच्या पध्दतीला साधारण
८ ते १० दिवस लागतात. ज्या विद्यार्थ्यांचे प्रथम किंवा द्वितीय वर्षाचे निकाल
उशीराने जाहीर होतात त्यांचे तृतीय वर्षाचे निकाल उशीराने लागल्यामुळे
गुणपत्रिका उशीरा मिळते. तसेच जे अनुत्तीर्ण विद्यार्थी पुनर्मुल्यांकनामध्ये
उत्तीर्ण होतात त्यांची गुणपत्रिका महाविद्यालयामध्ये पाठविले जाते.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अखिल भारतीय मराठी साहित्य मंडळाच्या
वार्षिक अनुदानात वाढ करण्याबाबत**

(८१) * २३७१३ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मराठी भाषा मंत्री पुढील

गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) अखिल भारतीय मराठी साहित्य मंडळास शासनातर्फे दरवर्षी रक्कम रुपये ५
लक्ष इतके वार्षिक अनुदान देण्यात येते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या अनुदान रकमेपैकी साडेतीन लक्ष रुपये महामंडळाचे बैठका, दौरे यासाठी तर सव्वा लाख रुपये आस्थापनेवर खर्च होवून उर्वरित केवळ २५ हजार रुपयेच मराठी भाषा आणि साहित्य विषयक उपक्रमास शिल्लक राहत असल्याने, साहित्य मंडळास वार्षिक अनुदानाच्या रकमेत नियमित वाढ करावी व यावर्षी अतिरिक्त अनुदान देण्यात यावे, अशी मागणी महामंडळाचे अध्यक्ष (श्री.श्रीपाद जोशी) यांनी शासनाकडे केली असल्याचे दिनांक ११ मे, २०१६ रोजी पासून ते माहे ऑक्टोबर, २०१६ पर्यंत अनेकदा केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त मागणी प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) होय

(३) अखिल भारतीय मराठी साहित्य महामंडळाच्या विद्यमान अनुदानात वाढ करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मागास, इतर मागास व आर्थिक दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना दिल्या जाणाऱ्या सवलती व योजनांची अंमलबजावणी होत नसल्याबाबत

(८२) * २५३७० अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठ व त्यांतर्गत शिक्षण घेत असलेल्या मागास, इतर मागास व आर्थिक दुर्बल विद्यार्थ्यांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या योजनांसाठी विद्यापीठाची स्थायी समिती मागील दोन वर्षांपासून कार्यरत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या हितासाठी योजनांची अंमलबजावणी रोखून धरल्याने विद्यापीठात मागील काही वर्षांपासून सुरु असलेल्या अनेक योजना प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आंतरराष्ट्रीय केंद्र व बाबू जगजीवनराम वसतीगृहाविषयीची प्रक्रियाही थांबवण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या योजनांची प्रभाविपणे अंमलबजावणी होण्याच्यादृष्टीने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही. मागास, इतर मागास आर्थिक दुर्बल विद्यार्थ्यांना मुंबई विद्यापीठाच्या विद्यार्थी कल्याण विभागाकडून दरवर्षी विविध योजनांतर्गत शैक्षणिक मदत देण्यात येते.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी पुरातत्व विभागात अपुरा कर्मचारी वर्ग कार्यरत असल्याबाबत

(८३) * २६१०० श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी पुरातत्व विभागात अपुरा कर्मचारी वर्ग कार्यरत असून त्या कर्मचारी वर्गास ४ किल्ल्यांचे व रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, रायगड व ठाणे अशा ४ जिल्ह्यांचे काम पहावे लागत असून नुकताच शासनाने संरक्षित केलेल्या पूर्णगड किल्ल्याच्या दुरुस्तीचे कामही सदर कर्मचाऱ्यांना पहावे लागत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या विभागाकडील जबाबदारी व कामांचा आवाका आणि कार्यरत अपुरा कर्मचारी वर्ग पहाता प्रत्येक जिल्ह्यात पुरातत्व विभागाचे एक कार्यालय आणि पुरेसा कर्मचारी वर्ग भरती करणे आवश्यक आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) व (३) पुरातत्व संचालनालयात पुरेसा कर्मचारी वर्ग भरण्यासाठी वित्त विभागास सुधारित आकृतिबंधाद्वारे सर्व पदे मंजूर करण्याचा प्रस्ताव सादर केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई देवनार पशुधनगृहाच्या परिसरातील ए.सी.सी. व अल्ट्राटेक
या सिमेंट कंपन्यामुळे होणारे वायुप्रदुषण

(८४) * २४००७ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.नरेंद्र पाटील,
श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले : तारांकित प्रश्न
क्रमांक १९४९६ ला दिनांक २१ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात :
सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई देवनार पशुधनगृह व्यवस्थापनाच्या जागेत ए.सी.सी. व अल्ट्राटेक या
सिमेंट कंपन्यामुळे वायुप्रदुषण होत असून सदर कारखान्यांवर कोणतीच कार्यवाही
करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मे.ए.सी.सी. कॅंक्रिट देवनार या कंपनीला दिनांक २८ एप्रिल,
२०१६ रोजी अटी व शर्तीच्या अधिन राहून पुन्हा कंपनी सुरु करण्याचे आदेश
देण्यात आले तसेच मे.अल्ट्राटेक सिमेंट लि. देवनार या कंपनीला दिनांक १७
जून, २०१६ रोजी काही अटींचे पालन न केल्याबद्दल अंतरिम निर्देश देण्यात
आलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी अटींचे पालन न केलेल्या कंपन्यांवर कारवाई
करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) मे.ए.सी.सी.कॅंक्रिट, देवनार, मुंबई या कंपनीला दिनांक १०/०३/२०१६
रोजी बंदचे आदेश दिलेले होते. तदनंतर दिनांक २८/०४/२०१६ रोजी काही अटी व
शर्तीच्या अधीन राहून सदर कंपनी पुन्हा चालू करण्याचे आदेश देण्यात आले
आहेत. तसेच मे.अल्ट्राटेक सिमेंट लिमिटेड, देवनार, मुंबई या कंपनीला दिनांक
१७/०६/२०१६ रोजी काही अटींचे पालन न केल्याबद्दल अंतरिम निर्देश (Interim
Direction) देण्यात आलेले आहेत. हे खरे आहे. सदर निर्देशांची कार्यवाही
करण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यात शालेय क्रीडा निधीत झालेला गैरव्यवहार

(८५) * २६१७४ श्री.ख्वाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) यवतमाळ जिल्ह्यात शालेय क्रीडा निधीत गैरव्यवहार झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ च्या शेवटच्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शालेय क्रीडा स्पर्धांच्या निधीत गैरव्यवहार करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) यवतमाळ जिल्ह्यात शालेय क्रीडा निधीत गैरव्यवहार झाल्याबाबत प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने विभागीय उपसंचालक (क्रीडा), अमरावती विभाग, अमरावती यांना चौकशी करून तात्काळ अहवाल सादर करण्याबाबत सूचित करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कनिष्ठ महाविद्यालयास स्वतंत्र प्रशासन मंजूर करणेबाबत

(८६) * २३७९५ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५९७७ ला दिनांक १२ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शाळा व महाविद्यालयास जोडून असलेल्या तसेच स्वतंत्र असलेल्या कनिष्ठ महाविद्यालयास स्वतंत्र प्रशासन मंजूर करणे प्रकरणी शिक्षण संचालक, पुणे यांचेकडे सुरु असलेली तपासणी पूर्ण झाली आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी कोणता निर्णय घेण्यात आला वा येत आहे, निर्णयाचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे,
- (३) नसल्यास, सदरहु कार्यवाही केव्हापर्यंत होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) राज्यातील शाळा व महाविद्यालयास जोडून असलेल्या तसेच स्वतंत्र असलेल्या कनिष्ठ महाविद्यालयास स्वतंत्र प्रशासन मंजूर करण्याचा प्रस्ताव अमान्य करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सर ज.जी. कला महाविद्यालय (मुंबई) येथील
अध्यापकांची पदे रिक्त असल्याबाबत

(८७) * २३८६१ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील सर ज.जी. कला महाविद्यालयातील अध्यापकांची ७५ टक्के पदे रिक्त असून प्राध्यापक व अधिव्याख्यात्यांच्या एकूण ४४ पदांपैकी केवळ ११ पूर्णवेळ पदे भरण्यात आल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त महाविद्यालयातील रिक्त पदांमुळे शिक्षणाचा दर्जा खालावत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुषंगाने सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही. सर ज.जी.कला महाविद्यालय, मुंबई येथे प्राध्यापक ८ पदे व अधिव्याख्याता ३६ पदे अशी एकूण ४४ अध्यापकीय पदे मंजूर आहेत. त्यापैकी १ प्राध्यापक व १० अधिव्याख्याता असे ११ नियमित स्वरूपात, ६ अधिव्याख्याता हंगामी स्वरूपात व १८ अधिव्याख्याता कंत्राटी स्वरूपात अशी एकूण ३५ पदे भरण्यात आली असून ९ पदे रिक्त आहेत.

(२) नाही.

(३) सर ज.जी.कला महाविद्यालयातील रिक्त पदे भरण्याकरिता महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे मागणीपत्र पाठविण्यात आले असून, विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये, तसेच शिक्षणाचा दर्जा खालावू नये याकरीता हंगामी व कंत्राटी स्वरूपात पदे भरण्यात आली आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अंधेरी (मुंबई) येथे विनापरवाना औषधांची विक्री
करणाऱ्या डॉक्टरावर कारवाई करण्याबाबत**

(८८) * २३७६७ श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॉक्टर जोशीज मॅटर्नीटी अॅड सर्जिकल रुग्णालय अंधेरी, मुंबई येथे विनापरवाना औषधांची विक्री करणाऱ्या एका डॉक्टराला अन्न व औषध प्रशासनाने (एफडीए) दिनांक ९ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास रंगेहाथ पकडून ३ लाखांची औषधे जप्त केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) अन्न व औषध प्रशासनाच्या अधिका-यांनी दिनांक ६ ऑगस्ट, २०१६ रोजी डॉक्टर जोशीज मॅटर्नीटी अॅड सर्जिकल हॉस्पिटल, पार्वती बिल्डींग, एस.व्ही.रोड, अंधेरी (प), मुंबई या रुग्णालयामध्ये छापा टाकला असता, तेथे विनापरवाना औषधांची विक्री होत असल्याचे निदर्शनास आल्याने सुमारे रुपये ३ लाखांचा औषधी साठा जप्त करण्यात आला.

(२) प्रशासनाद्वारे करण्यात आलेल्या चौकशीत सदर रुग्णालयामध्ये विनापरवाना औषधांची खरेदी, साठवणूक व विक्री होत असल्याचे निदर्शनास आले. त्यामुळे याप्रकरणी संबंधित चार व्यक्तींविरोधात औषधे व सौंदर्य प्रसाधने कायद्यान्वये महानगर दंडाधिकारी, १५ वे माझगाव कोर्ट, शिवडी, मुंबई यांचे न्यायालयात दिनांक १७/११/२०१६ रोजी खटला क्र. १५००१९२/SW/२०१६ दाखल केला असून. सदर खटला सुनावणीसाठी न्यायालयात प्रलंबित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बीड जिल्हा परिषदेतील शिक्षक कर्मचाऱ्यांचे थकीत वेतन अदा करणेबाबत

(८९) * २३६०३ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बीड जिल्हा परिषदेच्या आस्थापनेवर सन २०१४-१५ च्या संच मान्यतेच्या मान्य पदावर काम करणाऱ्या ७४७ शिक्षक कर्मचाऱ्यांचे रुपये ३३,५५,४३,३७९/- थकीत वेतन मिळण्याबाबत विविध संघटना व लोकप्रतिनिधी यांनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शिक्षण संचालक (प्रा), पुणे यांनी दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी शासनाकडे ४७४ पदांना पूर्वलक्षी प्रभावाने मान्यता देण्याचा प्रस्ताव सादर करूनही अद्याप कोणतीही कारवाई झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, विना वेतन काम करणाऱ्या शिक्षक/कर्मचाऱ्यांवर उपासमारी व कर्जबाजारी होण्याची वेळ आल्याने त्यांनी तीव्र आंदोलनाचा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शिक्षक/कर्मचाऱ्यांना थकीत वेतन अदा करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) थकीत वेतन देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचारधीन असून डिसेंबर, २०१५ पासून नियमित वेतन अदा करण्यात येत आहे.

**नागपूर येथील राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठाच्या बी.एस.सी.व
 बी.सी.ए. अभ्यासक्रमाचे निकाल प्रलंबित असल्याबाबत**

(९०) * २५२४६ प्रा.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठाच्या बी.एस.सी. व बी.सी.ए. अभ्यासक्रमाच्या ९० हजार व त्यापेक्षा अधिक उत्तरपत्रिकेचे मूल्यांकन झाले नसल्यामुळे निकाल प्रलंबित असल्याचे दिनांक १२ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये म्हणून सदर मूल्यांकन करून निकाल जाहिर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) विद्यापीठाने मूल्यांकन केंद्राची वेळ वाढवून व परिक्षकांना मुल्यांकनासाठी उपस्थित राहण्याबाबत सक्तीची कार्यवाही करून सदर परिक्षांचे निकाल दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१६ पर्यंत जाहिर केले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शासकीय व निमशासकीय रुग्णालयातील औषधांच्या
साठ्यावर एफडीएने केलेल्या कारवाईबाबत**

(९१) * २५७७३ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय व निमशासकीय रुग्णालयात रुग्णांना पुरविण्यात येणाऱ्या औषधांचा साठा अयोग्यरितीने हाताळल्याने तसेच तपासून न पहाता त्याकडे दुर्लक्ष केल्याने एफडीएने ११ शासकीय रुग्णालयांवर कारवाई केल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या कारवाईत ठाण्यातील भारतरत्न पंडीत भिमसेन जोशी रुग्णालय व छत्रपती शिवाजी महाराज रुग्णालय, कल्याण येथील रुक्मिणीबाई रुग्णालय, गोरेगाव, मुंबई येथील सिध्दार्थ रुग्णालय, नागपूरातील ई.एस.आय.एस. रुग्णालय, नाशिक येथील ग्रामीण रुग्णालय, पिंपरीतील यशवंतराव चव्हाण मेमोरीअल रुग्णालय, भिवंडीतील इंदिरा गांधी रुग्णालय आणि अकोल्यातील सिव्हील रुग्णालय तसेच अन्य रुग्णालयांचा समावेश आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अशा घटना वारंवार होऊ नये म्हणून उक्त रुग्णालय प्रशासनावर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) होय, अन्न व औषध प्रशासनाच्या गुप्तवार्ता विभागातील औषध निरीक्षकांकडून दिनांक १४/१०/२०१६ रोजी विशेष मोहिम राबवून राज्यातील एकूण ११ शासकीय व निमशासकीय रुग्णालयातील औषधी भांडाराच्या तपासण्या करण्यात आल्या आहेत.

(३) सदर शासकीय व निमशासकीय रुग्णालयातील औषधी भांडार हे औषधे व सौंदर्य प्रसाधने कायद्यातर्गत परवानेधारक संस्था नाहीत मात्र सदर कायद्यातील परिशिष्ट के अंतर्गत नमूद अटीनुसार औषधांची साठवणूक, वितरण व त्याची अभिलेख ठेवणे आवश्यक आहे. याबाबतची पडताळणी करण्याच्या उद्देशाने सदर तपासण्या करण्यात आल्या आहेत. तपासणीदरम्यान आढळलेल्या त्रुटी व अनियमितेबाबत रुग्णालयाशी संबंधित प्रशासनाच्या अधिका-यांना अन्न व औषध प्रशासनाच्या दक्षता विभागाकडून कळविण्यात आले आहे. अद्याप त्याबाबत कोणत्याही रुग्णालयाच्या संबंधित अधिका-यांकडून पूर्तता अहवाल किंवा त्याबाबत कारवाई केल्याचा अहवाल प्राप्त झालेला नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुस्लीम समाजाला आरक्षण देण्याबाबत

(९२) * २३७४६ श्री.संजय दत्त, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील विशेषतः परभणी येथील मुस्लीम समाजास ५ टक्के आरक्षण देण्याबाबत मुस्लीम बांधवानी माहे सप्टेंबर-ऑक्टोबर, २०१६ च्या दरम्यान जिल्हाधिकाऱ्यांना निवेदने सादर केली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे, निर्णयाचे स्वरूप काय आहे व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) सामान्य प्रशासन विभाग, दिनांक ९ जुलै, २०१४ रोजीच्या अध्यादेशाद्वारे मुस्लिम समाजासाठी नोकरीमध्ये व शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रवेशासाठी ५% आरक्षण देण्यात आले होते.

याबाबत मा.उच्च न्यायालयामध्ये याचिका दाखल करण्यात आल्या होत्या. मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०१४ रोजी अंतरिम निर्णय दिला आहे व सदर अंतरिम आदेशाद्वारे शासकीय व अनुदानित शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रवेशासाठी दिलेले आरक्षण अबाधित ठेवण्यात आले आहे. परंतु खाजगी विनाअनुदानित संस्थांमधील प्रवेश व शासकीय सेवेतील भरतीसाठी दिलेल्या आरक्षणाला स्थगिती दिली आहे. सदर अध्यादेशाचे दिनांक २३ डिसेंबर, २०१४ पर्यंत कायद्यात रूपांतर न झाल्याने सदर अध्यादेश व्यपगत झाला आहे.

सदर प्रकरण मा.उच्च न्यायालयात अंतीम निर्णयासाठी प्रलंबित आहे. याबाबत मा.उच्च न्यायालयाच्या अंतिम निर्णयानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कणकवली (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यात साकेडी नं १ शाळेच्या निर्लेखन झालेल्या इमारतीसाठी प्रशासनाकडून निधी मिळणेबाबत

(९३) * २५९७७ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर :

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कणकवली (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील १२० वर्षे जुन्या साकेडी नं १ शाळेच्या निर्लेखन झालेल्या इमारतीसाठी प्रशासनाकडून निधीची तरतूद केली जात नसल्याने ग्रामस्थांनी व सदर शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या पालकांनी प्रशासनाला दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१६ रोजीपर्यंत निधी उपलब्ध करून देण्याची मागणी केली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे काय,

(२) असल्यास, या कालावधीत शाळेच्या नवीन इमारतीला निधी मंजूर न केल्यास मुलांना शाळेत न पाठविण्याचा ठराव ग्रामसभेत घेण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने निर्णय घेऊन सदर शाळेची नवीन इमारत उभारण्याकरिता निधीची तरतूद करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय,

(२) याबाबतचा ग्रामसभेचा ठराव प्राप्त झालेला नाही.

(३) जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत शाळा सन २०१६-१७ मध्ये वर्गखोल्या बांधकामासाठी मंजूर झालेल्या अनुदानामधून साकेडी नं.१ शाळेकरीता ०२ वर्गखोल्यांचे बांधकाम प्रस्तावित करण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई (जि.पालघर) तालुक्यातील शाळांच्या निकृष्ट बांधकामाबाबत

(९४) * २५९४० श्री.सुजितसिंह ठाकूर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई (जि.पालघर) तालुक्यात सर्व शिक्षण अभियानांतर्गत बांधण्यात आलेल्या शाळांची कामे निकृष्ट दर्जाची बांधून यात गैरव्यवहार केल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान मा.मुख्यमंत्री महोदयांना निवेदन सादर करण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वसई तालुक्यात सर्व शिक्षण अभियानांतर्गत सन २००७-२००८ मध्ये २४ वर्ग खोल्याचे बांधकाम झाले असून यासाठी एक कोटी साठ लाख रुपयांचा निधी खर्च करूनही दयनिय गळके छत, उखडलेल्या फरशा, तुटलेल्या खिडक्या यामुळे वर्गात अंधार, भिंतीना गेलेले तडे, काही ठिकाणी तर बांबूचा दिलेला टेकू अशाप्रकारे निकृष्ट दर्जाचे काम केलेल्या शाळांमध्ये विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार यास जबाबदार असणा-या व्यक्तींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) व (३) यासंदर्भात चौकशी सुरु असून त्याअनुषंगाने पुढील कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

त्र्यंबकेश्वर (जि.नाशिक) येथे संतपीठ स्थापन करणेबाबत

(९५) * २४३६१ श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) त्र्यंबकेश्वर, (जि.नाशिक) येथे संतपीठ स्थापन करण्याबाबत नाशिक जिल्ह्यातील लोकप्रतिनिधींनी माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

श्री.संतश्रेष्ठ निवृत्तीनाथ समाधी संस्थान त्र्यंबकेश्वर, या संस्थेस त्र्यंबकेश्वर येथे संतपीठ मंजूर करण्याबाबत नाशिक जिल्ह्यातील लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ८ जून, २०१६ च्या निवेदनान्वये मागणी केली आहे.

- (२) व (३) शासनाने पैठण येथे संतपीठ स्थापन केले असून ते कार्यान्वित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. त्या दृष्टीने "संतपीठ योजना" हा विषय सांस्कृतिक कार्य विभागाकडून उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाकडे हस्तांतरीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. अशा परिस्थितीत राज्यात अन्यत्र संतपीठ सुरु करण्याचा वा संतपीठ सुरु करण्यात संस्थांना मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन नाही.

राज्यातील मदरसांचे आधुनिकीकरण करण्याबाबत

(९६) * २४५३२ श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय शालेय

शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील १८०० मदरसांपैकी १४३ मदरसांचे आधुनिकीकरण करण्याची परवानगी केंद्र शासनाने दिलेली असून डॉ. झाकीर हूसेन मदरसा आधुनिकीकरण या योजनेतर्गत त्यासाठी निधी देण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच नव्याने स्थापन करण्यात आलेल्या अल्पसंख्यांक कल्याण समितीच्या मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २६ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास आयोजित केलेल्या बैठकीत याबाबत चर्चा करून आढावा घेण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त मदरसांच्या आधुनिकीकरणाचे स्वरूप काय आहे, त्यासाठी किती निधी उपलब्ध झाला आहे व त्याचे विनियोजन कशाप्रकारे केले जात आहे, त्यातून कशाप्रकारे कामे पार पाडण्यात येत आहेत,

(४) तसेच उर्वरित मदरसांची सद्यस्थिती काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) डॉ झाकीर हुसेन मदरसा आधुनिकीकरण योजना अल्पसंख्यांक विकास विभागाकडून राबविली जाते. शालेय शिक्षण विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या मदरसामधून गुणवत्तापूर्ण शिक्षण देण्यासाठी (SPQEM) योजना ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना आहे. या योजनेअंतर्गत सन २००९ ते २०१६ पर्यंत १४३ प्रस्तावांना केंद्र शासनाकडून प्राप्त अनुदान वितरीत करण्यात आले आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) एसपीक्यूईएम योजनेतर्गत आधुनिक विभाग देणे, शिक्षकांना मानधन देणे, शैक्षणिक प्रशिक्षण देणे यासाठी मदरसांना आर्थिक सहाय्य देण्यात येते. सन २००९ ते २०१६ पर्यंत रुपये ४७८.७१ लक्ष इतके अनुदान मदरसांना वितरीत करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई (जि.पालघर) येथील ६९ गावातील पाणीपुरवठा योजना पूर्ण करण्याबाबत

(९७) * २५३२८ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.नारायण राणे : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यातील वसई पश्चिमेकडील वाघोली, नवाळे, मर्देस, रानगाव, आर्नाळा, नाळे, राजोडी, कामण, देवदळ, बापाणे, ससूनघर आदी ६९ गावांसाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या कार्यकारी अभियंता, विरार यांना दिनांक १५ डिसेंबर, २००८ रोजी रुपये ८५ कोटींची वर्कऑर्डर देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर योजनेचे काम २०१० मध्ये पूर्ण होणे अपेक्षित असतानाही तीन वेळा मुदतवाढ देवून व रुपये १०० कोटी खर्च करूनही ही योजना अद्याप अपूर्णावस्थेत असल्याबाबतचे एक निवेदन माजी नगरसेवक राजकुमार चोरघे यांनी मा. पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मा.पालकमंत्री, पालघर जिल्हा आदीकडे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान व तत्पूर्वी मागील ३ वर्षांपासून सातत्याने दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित दोषींविरुद्ध कारवाई करणे तसेच योजनेचे कामे लवकरात लवकर कार्यान्वित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय. हे अंशतः खरे आहे.

सदर योजनेची मूळ प्रशासकीय मंजूर किंमत रुपये ८५.१६ कोटी आहे. या योजनेतर्गत दिनांक १५ डिसेंबर, २००८ रोजी १) मुख्य जलवाहिनीच्या पहिल्या निविदेची किंमत रुपये ६.८५ कोटी इतक्या रकमेचा कार्यादेश देण्यात आला होता व त्यानंतर वितरण व्यवस्था व जलकुंभ यांच्या तीन निविदांचे कार्यादेश खालीलप्रमाणे देण्यात आले.

- २) १८ मार्च, २०१० रुपये १४.७१ कोटी.
- ३) ३० मार्च, २०१० रुपये ९.२८ कोटी
- ४) ०८ एप्रिल, २०१० रुपये १९.३६ कोटी

असे एकूण रुपये ५०.२० कोटींचे कार्यादेश देण्यात आले होते. तदनंतर महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या विनंतीस अनुसरून सदर योजनेच्या मूळ मंजूर किंमतीच्या १०% जास्त खर्च करण्यास शासन मान्यता देण्यात आली. त्यानुसार योजनेची किंमत रुपये ९३.६८ कोटी झाली आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

योजनेच्या कामास तीन वेळा मुदतवाढ देण्यात आली. या योजनेवर अद्ययावत रुपये ९०.११ कोटी खर्च झालेला असून योजनेचे काम ९८% पूर्ण झालेले आहे.

(३) योजनेतील ६९ गावांना वसई विरार शहर महानगरपालिकेच्या अस्तित्वातील योजनेतून विविध ठिकाणी नळ जोडणीद्वारे पाणी पुरवठा करणे प्रस्तावित आहे. सद्यःस्थितीत ६९ गावांपैकी ५२ गावे ही वसई विरार शहर महानगरपालिका हद्दीत समाविष्ट झालेली आहेत. त्यापैकी सातीवली, नागळे बीलालपाडा, गोक्षिवरे, जुचंद्र, चंदनसार, शिरगांव, मांडवी, चिखलडोंगरी व बोळीज या १० गावांना महानगरपालिकेमार्फत पाणीपुरवठा सुरु आहे.

उर्वरित गावांना वसई विरार शहर महानगरपालिकेस ९२.०० द.ल.लि. पाण्याचा तुटवडा असल्याने मनपाची प्रगतीपथावर असलेली नगरोत्थान अभियानांतर्गत वाढीव १०० द.ल.लि. पाणीपुरवठा योजना (सुर्या उद्भव टप्पा-३) पूर्ण झाल्यावर वसई विरार शहर महानगरपालिका पाणी उपलब्ध करून देणार आहे. वन खात्याच्या परवानगीमुळे यांस विलंब लागला आहे. याबाबत वसई विरार शहर महानगरपालिकेकडून पाठपुरावा सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या सुधारित आकृतिबंध
समितीच्या अहवालाची अंमलबजावणी करण्याबाबत**

(९८) * २३८४९ श्री.नारायण राणे, श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.श्रीकांत देशपांडे :
तारांकित प्रश्न क्रमांक १४९६२ ला दिनांक २२ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा सुधारित आकृतिबंध जाहिर करण्यासाठी नेमलेल्या मा.आयुक्त यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने अहवाल देऊन दीड वर्षांचा कालावधी होऊनही त्याची अंमलबजावणी झाली नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास मागील १३ वर्षांपासून शिक्षकेतर कर्मचारी भरतीवर बंदी असल्याने शाळांचे प्रशासन, स्वच्छता व विद्यार्थी गुणवत्तेवर परिणाम झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने सदर अहवालाची अंमलबजावणी करण्याबाबत तसेच शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या भरतीवरील बंदी उठविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२) व (३) मा.आयुक्त (शिक्षण) यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या सुधारित आकृतीबंधाबाबत सुचविलेल्या शिफारशीनुसार सद्यस्थितीत राज्यातील शाळांमधील मंजूर पदे, कार्यरत पदे तसेच मंजूर करावयाची पदे, आर्थिक भार व सैनिक शाळांसाठी स्वतंत्र आकृतीबंध याबाबतची एकत्रित माहिती सादर करण्याच्या सूचना क्षेत्रिय कार्यालयास देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
नागपूर.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात येत आहे.

मुद्रण: शासकीय मुद्रणालय, नागपूर.